

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrletna 6 Din, polletna 18 Din, celoletna 36 Din; za tuje
zemstvo razde Amerike: četrletna 12 Din, polletna 34 Din, celoletna 68 Din;
Amerika letno 1 dolar. — Račun politne krasilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Pojasnila k ureditvi kmetijskih dolgov

Denarni zavodi bodo v 20 dneh pozvali dolžnike, da plačajo prvi obrok

Dolgo in težko pričakovani pravilnik k ureditvi o ureditvi kmetijskih dolgov je izšel in stopil 1. t. m. v veljavo. Ta pravilnik daje k posameznim določbam uredbe naslednja pojasnila.

Za koga velja uredba

Uredba se, kakor znano, nanaša na vse dolgovce, ki so nastali pred 20. aprilom 1932, in sicer tistih kmetov, ki so bili v času zadolžitve in na dan uveljavljenja uredbe kmetje ter izpolnjujejo pogoje te uredbe. K tej določbi pojasnjuje pravilnik, da je pod dolgom razumeti poleg glavne obveze, nastale do zaključno 19. aprila 1932, tudi vse vzporedne obveznosti, ki izvirajo iz te obveze, kolikor z uredbo ni drugače predpisano. Kmetje, ki so uživali zaščito po prejšnjih uredbah, pa ne izpolnjujejo pogojev nove uredbe, izgube zaščito z dnem, ko so prejšnji predpisi prenehali veljati. Osebe, ki so izgubile zaščito po prejšnji uredbi, uživajo vse pravice po novi uredbi, razen ako so zaščito izgubile zaradi zlonamernega oškodovanja upnikov v smislu prejšnjih predpisov.

Kdo je kmet

Po uredbi se smatra za kmeta ona oseba, ki ji je kmetijstvo glavni poklic. V vsakem primeru pa se smatra pri trgovcih in obrtnikih (razen vaških trgovcev in obrtnikov), industrijih, aktivnih in upokojenih državnih in samoupravnih uradnikih, duhovnikih, advokatih, zdravnikih, inženjerjih, geometrih, notarjih, apotekarjih, upravniki kmetijskih posestev in pri sličnih poklicih, da jim je ta poklic glavni poklic. Oseba, ki daje zemljo v zakup, ni kmet v smislu te uredbe. Če kmet del svojega posestva sam obdeluje (s svojo rodbino ali v lastni režiji), drugi del pa daje v zakup, potem se smatra kot kmet le tedaj, če daje v zakup manj nego polovico posestva, razen v primerih, kadar zaradi bolezni ali drugih razlogov sam ne more obdelovati zemlje, ali če je posestvo last nedoletnih otrok, ali če gre za zapuščino. Ne smatrajo pa se za kmeta osebe, ki kupujejo in redijo živino zaradi preprodaje (mešetarji).

Obdavčeni dohodki

Za kmeta se smatra ona oseba, ki ima od kmetijstva večji obdavčeni dohodek nego znaša vsota ostalih obdavčenih dohodkov. Pri kmetu, ki živi v hišnem gospodinjstvu z ženo in deco, se smatrajo vsi njihovi dohodki kot skupni. Doходи od kmetovih gozdov se smatrajo kot dohodki iz kmetijstva. Kot obdavčene dohodke je razumeti davčne osnove, kakor so ugotovljene v davčnih razporedih (brez osnove za odmero poslovnega davka).

Kaj je orna zemlja

Kot orna zemlja se smatrajo njive, vrtovi, sadovnjaki, vinogradi, travniki, kakor tudi ostala zemljišča, čeprav se ne obdelujejo, ali bi se lahko obdelovala. Pašniki se ne smatrajo kot orna zemlja. Za pašnike pa se sma-

trajo ona zemljišča, ki se stalno izkoriščajo za pašo. Merodajne so površine v državnem katastru zemljišč. Če pa se posamezne parcele ne skladajo s katastrom, bo občinska uprava potrdila na zahtevo interesenta in obvestila katastrsko upravo.

V posestvo se ne štejejo ona zemljišča, ki jih kmet daje v zakup. Vaški trgovci in obrtniki se smatrajo kot kmetovalci, tudi če dajo svojo zemljo v zakup.

Za neuklonljivo oviro, zaradi katere kmet sam s svojo družino ne more obdelovati zemlje, se smatra visoka starost, odsotnost zaradi odsluženja kaderskega roka, odsotnost zaradi zasluzka (sezonsko delo) in slično. Predpisi uredbe se nanašajo tudi na zapuščine za kmeta, če do dneva uveljavljenja uredbe niso bile izročene dedičem.

Kadar osebe, kakor so hlapci, slugi, pisarji, kmetijski delavci itd., obdelujejo tujo zemljo, se smatra dohodek od obdelovanja tuje zemlje kot dohodek od kmetijstva brez ozira na to, ali ima dotična oseba svojo zemljo ali ne. Ne smejo pa plačati nobenega drugega davka, razen uslužbenskega in hišnega za ono hišo, kjer sami z rodbino stanujejo.

Ocenitev dohodkov

Pri ocenitvi obdavčenih dohodkov se ne upošteva obdavčeni dohodek od hiše, v kateri kmet sam s svojo rodbino stanuje, ne glede na to, kje se hiša nahaja. Obdavčeni dohodek od onih prostorov, ki so oddani v zakup, pa se upošteva.

Dolžnik je dolžan v prošnji za potrdilo o tem, da je kmet, ali na zapisnik občinskega oblastva, izjaviti ali njegovi skupni dolgov na dan 26. okt. t. l. znašajo več nego 250 Din, odn. manj nego 500.000 Din. Vrh tega mora izjaviti, ali je bil v času zadolžitve kmet v smislu uredbe.

Izdajanje potrdil, da je dolžnik kmet

Pri izdajanju potrdil o tem, da je kdo kmet, bodo občinska oblastva zahtevala podatke o višini davčne osnove za zemljišče od katastrske uprave, podatke o višini ostalih davčnih osnov pa od davčne uprave. Katastrske in davčne uprave morajo dati podatke v 8 dneh.

Ako katerakoli zainteresirana oseba pred izdajo potrdila ali v pritožnem postopanju pred sodiščem ugovarja temu, da je bil dolžnik kmet v trenutku, ko je dolg nastal, mora dolžnik predložiti dokaze o tem. Če je dolžnik dokazal, da je bil kmet pri nastanku najstarejšega dolga, se smatra, da je ohranil to svojstvo tudi pri poznejših zadolžitvah. Ako dolžnik občinski upravi ne predloži potrebnih dokazov, da je bil v določenem času kmet v smislu uredbe, se izda odklonilna odločba. Pravilnik prinaša obenem točni obrazec za potrdila, da je kdo kmet. Vsi kmečki dolžniki denarnih zavodov si morajo preskrbeti nova potrdila.

Kaj se smatra za kmečke dolgovce

Z uredbo so obsežene samo one obveznosti kmeta, ki se glase na denar. Terjatve, ki se glase na zlato ali na tuj denar, se pre-

računajo v dinarje po dnevnem tečaju. Take terjatve, četudi se zmanjšajo, se nadalje glase na zlato odnosno na tuj denar.

Ako dolžnik dokaže, da je v svrhu zavarovanja izvršil prenos nepremičnine na upnika, tedaj sodišče na njegovo zahtevo razveljavi ta prenos, če se nepremičnina še nahaja v posesti upnika ali njegovih dedičev. To pravico pa ima dolžnik samo tedaj, če do 20. aprila 1932 ni izgubil pogodbenih pravic, da se po plačilu dolga posestvo zopet prenese na njega. Pravice, ki so jih tretje osebe pridobile na teh nepremičninah do dneva objave pravilnika, ostanejo v veljavi.

Obveznosti iz poročstva

Zmanjšanje dolga in druge olajšave po uredbi veljajo tudi za poroka odnosno solidarnega dolžnika enako kakor za glavnega dolžnika tudi v primeru, kadar porok ali solidarni dolžnik ni kmet.

Pri zadrugah z neomejeno zavezo, ki so pod zaščito, se neomejeno jamstvo združnikov pretvori v omejeno v višini desetkratnega zneska deležev in do največ 1000 Din.

Smatra se, da mora porok ali solidarni dolžnik izpolniti obvezo tedaj, kadar upnik od njega zahteva plačilo. Od tega dne pričnejo za poroka ali solidarnega dolžnika teči roki po uredbi.

Važna tolmačenja

Z zakonom predpisane pristojbine se po uredbi ne smatrajo kot kmečki dolgovci v smislu uredbe. Tu je razumeti pristojbine za priče, izvedence, člane sodnih komisij, prispevke za delavsko zavarovanje, ne pa nagrade javnim notarjem in duhovnikom.

Po uredbi pa se tudi ne smatrajo za kmečke dolgovce oni dolgovci, ki so kriti z ročno zastavo. Vinkulacija hranilne knjižice in dolg po tekočem računu na podlagi ročne zastave se smatrajo kot dolgovci z ročno zastavo; ne smatrajo pa se kot ročna zastava predmeti, ki so bili na dan uveljavljenja uredbe v rokah upnika.

Uredba določa, da veljajo ob prenosu imovine od zaščitenega kmeta glede prevzetih dolgov olajšave po uredbi samo tedaj, če se je izvršil prenos po dedovanju in če je novi lastnik kmet po uredbi. Pravilnik tolmači se, da izraz »po dedovanju« tako, da je tu razumeti nasledstvo kakršnekolikoli vrste, torej tudi če gre za prenos po darilni pogodbi, izročilni pogodbi in slično.

Uredba določa, da ne veljajo predpisi te uredbe za kmečke dolgovce nasproti siromašnim upnikom, ki nimajo svoje imovine, niti drugih dohodkov in da siromašnost ugotovi sodišče na upnikovo zahtevo. Pravilnik sedaj pojasnjuje, da se siromašnost ugotavlja v trenutku, ko upnik postavi to zahtevo. Od tega trenutka izgubi dolžnik olajšave po uredbi, če upnik na sodišču dokaže siromašnost.

Zavarovanje terjatev

Po uredbi dobi Priv. agr. banka pravico postavljati na osnovi dobjenih listin hipoteko v celotni višini dolga na vse nepremičnine zavezanih oseb. Pravilnik pojasnjuje, da se bo pri hipotekarno zavarovanih ter-

fatvah hipoteka prenesla na Priv. agr. banko, pri nezavarovanih terjatvah pa se bo vknjižila zastavna pravica na podlagi overjenega izvlečka iz knjig Priv. agr. banke. Posestnik, ki mu bo na ta način stavljena hipoteka, obdrži pravico uporabe rednih pravnih lekov.

Kako se ugotavlja višina dolga

Uredba določa, da se višina dolga ugotovi tako, da se prištejejo glavnici neplačane obresti do 20. aprila 1932 (največ 12%) in je tako ugotovljeni znesek osnova za znižanje dolga. Po določbah pravilnika se vsa odplačila glavnice, ki so bila izvršena do dneva uveljavljanja uredbe, odštejejo od glavnice dolga pred zmanjšanjem. V maksimalni znesek obresti (12%) so vračunana vsa vzporedna plačila (provizije, režijski stroški).

Zastaranje dospelih obresti je prekinjeno s uveljavljanjem zakona o zaščiti kmetov od 10. aprila 1932. Obresti od 20. aprila 1932 do 15. novembra 1936, odnosno pri denarnih zavodih do 1. novembra 1936, se obračunajo na podlagi nezmanjšane glavnice, v višini, ki je bila priznana s prejšnjim zakonom, odnosno s prejšnjimi uredbami o zaščiti kmetov, odno, ki je bila določena z odobrenimi odplačilnimi načrti združenih zvez. Za kapitaliziranje takih obresti veljajo roki, predvideni z zakonom in uredbami o zaščiti kmetov odn. z odplačilnimi načrti združenih zvez. Denarnim zavodom bo Privilegirana agrarna banka dala zaradi enotnosti potrebna navodila za obračunavanje obresti.

Za vmesni čas od dneva uveljavljanja uredbe (26. sept. t. l.) do 15. nov. t. l. se obrestna mera, podpisana z uredbo, računa na zmanjšano glavnico.

Po uredbi se glavnici prištejejo tudi pravdni in izvršilni stroški do 20. aprila 1932. Pravilnik določa, da je pod temi stroški razumeti one, ki so nastali do 20. aprila 1932, ne glede na to, kdaj so bili dejansko prisojeni.

Hipotekarno zavarovanje ostane v polni veljavi, če ne presega zneska zmanjšane dolga, če pa presega znesek zmanjšane dolga, se črta.

Dolgovi kmetov, ki imajo preko 50 ha orne zemlje

K uredbi, ki ureja kmečke dolgove v primeru, če posestvo presega 50 ha orne zemlje, prinaša pravilnik pojasnilo, da veljajo za

površino 50 ha vsi splošni predpisi uredbe, kolikor niso izrečno spremenjeni. Spore po členu 5 uredbe rešujejo sreska sodišča. Pravilnik prinaša tudi dva odplačilna načrta za dolgove za odplačilo v 15 odnosno v 10 letih.

Pri 15 letnem odplačilnem načrtu znaša obroki (skupno letno plačilo za obresti in amortizacijo) 9.02 Din ja 100 Din glavnice, pri 10 letnem odplačilnem načrtu na 12.19 Din.

Dolgovi zavarovalnicam, cerkvenim skladom itd.

Po predpisih uredbe plačajo kmeti svoje dolgove zavarovalnim zavodom, cerkvenim skladom, kulturnim in človekoljubnim ter prosvetnim ustanovam v 12 letih s 3% obresti brez zmanjšanja. Pravilnik pojasnjuje k temu, da veljajo v teh primerih tudi vsi splošni predpisi uredbe. O vprašanju ali se ima upnik smatrati kot ustanova po čl. 6. uredbe, odloča na zahtevo sresko sodišče.

Dolgovi denarnim zavodom

K določbam uredbe, ki se nanašajo na dolgove pri denarnih zavodih, pojasnjuje pravilnik, da pričenja rok 3 mesecev v katerem morajo denarni zavodi izročiti Privilegirani agrarni banki upniške listine, teči od dne uveljavljanja tega pravilnika.

Denarni zavodi bodo izročili v tem roku Priv. agr. banki seznam vseh dolžnikov z obračunom in njunimi podatki, banka pa jim bo na zahtevo dala potreben rok za dopolnilo podatkov. Prepis obračunov bodo denarni zavodi dostavili dolžnikom.

Denarni zavodi bodo izročili Privilegirani agrarni banki seznam onih svojih dolžnikov, s katerimi so doslej postopali kot z zaščitnimi dolžniki, razen če je iz dolžnikovih listin razvidno, da niso kmetje po novi uredbi. V seznam pa bodo vstavili tudi vse one dolžnike, ki doslej niso bili zaščiteni, pa ima denarni zavod podatke, da izpolnjujejo pogoje uredbe. Za vse dolžnike morajo denarni zavodi dostaviti Privilegirani agrarni banki potrdila občinske uprave, da je dolžnik kmet v smislu uredbe, odnosno dokaze, da je tako potrdilo zahtevano. Denarni zavodi lahko tudi po preteku trimesečnega roka pošljejo Privilegirani agrarni banki upniške listine, če dokažejo, da jim je dolžnik naknadno predložil potrdilo ali sodno rešitev, da je kmet v

smislu uredbe. Vsa oblastva, ki vodijo podatke o nepremičninah, so dolžna na zahtevo denarnih zavodov ali Privilegirane agrarne banke takoj izdati potrebne podatke brez plačila takse. Privilegirana agrarna banka bo izdala enotne obrazce seznamov dolžnikov, ki jih bodo denarni zavodi izročali Priv. agrarni banki. Poleg ostalih podatkov bodo denarni zavodi dostavili Priv. agr. banki tudi številke zemljiškoknjižnih vložkov v označbo katastrskih občin vseh zavezanih oseb (dolžnikov in porokov).

Denarni zavodi morajo izročiti Priv. agr. banki tudi poseben seznam o v bilanci končno odpisanih terjatev. Tu je razumeti vse terjatve nasproti kmetom, ki v zadnji od občnega zbora odobreni bilanci niso med aktivami, bodisi da so v celoti ali deloma odpisane. Seznamu teh odpisanih terjatev je priložiti tudi listine o izvedenih zavarovanjih.

Vse privilegije, ki jih ima Priv. agr. banka na osnovi zakona o Priv. agr. banki, se nanašajo tudi na vse njene dolžnike, ki so postali dolžniki s prenosom terjatve od denarnih zavodov.

Po uredbi obdrže še nadalje svojo popolno pravno obveznost dolžniške listine takih kmetov, po katerih je bilo zamujeno kako pravno dejanje (kakor protest, notifikacija, izmenjava listine, vložitev tožbe itd), kakor da zamude sploh ni bilo in ostanejo prvotno zavezane osebe v zavezi. Pravilnik k temu pojasnjuje, da obdržijo polno veljavo tudi one listine, po katerih je zamujeno kako pravno dejanje v času od uveljavljanja uredbe do izročitve listin Priv. agr. banki.

Nadalje pojasnjuje pravilnik, da tečejo denarnim zavodom obresti v tekočem računu pri Priv. agr. banki od 16. novembra 1936.

Prošnje za znižanje dolga

Dolžniki, ki imajo več nego 25.000 Din dolga, morajo v dveh mesecih po razglasitvi tega pravilnika vložiti prošnje na okrajno sodišče za znižanje dolga v smislu uredbe. Priloge lahko vložijo kasneje, in sicer v roku, ki ga določi sodišče. Za potrdila, ki so potrebna k prošnji, veljajo glede obveznosti, roka in izdajanja vse one določbe, ki veljajo za potrdila o tem, da je kdo kmet. Kmet, ki prosi za znižanje dolga, mora predložiti seznam vseh upnikov ter višino dolga brez ozi-

YONE BRDAR:

Velika ljubezen

ROMAN IZ PRETEKLIH DNI

Toda Hugo je bil očitno v tistem trenutku tako razburjen, da je šum preslišal. Saj je vsak hudodelce pri svojem zločinskem početju razburjen!

Hugonu se torej niti sanjalo ni, da je sam dokazal svojo krivdo. Fotografski aparat, za katerega se niti zmenil ni, je postal njegov izdajalec.

Kakor že dostikrat, je tudi v tem primeru prinesla dokaz majhna hudodelčeva nepredvidnost.

Filipu Smitu zdaj ni bilo treba storiti nič drugega, kakor izročiti sliko sodni. S tem bi opravil svojo nalogo. Toda to bo moral storiti z veliko previdnostjo in Smit se je dobro zavedal, da ima ta dokaz neprecenljivo vrednost, kajti od t epreproste fotografije je odvisna usoda dveh ljudi: nedolžnega, ki je trpel v ječi, in hudodelca, ki se gotovo ne bi pomišljal spraviti s sveta dokaz in tistega, ki je dokaz našel.

In nevarnost, da se stvar izve, se je že blizala. Opazovalec pri oknu je vse natanko videl in je slišal detektivov zmagovalni krik: kdo je bil ta prislužkovalec?

Detektiv ni niti enkrat pogledal na rdeče okence, ker mu ni prišlo na misel, da bi ga mogel kdo opazovati. Položil je ploščo v kase in jo zavil v papir.

Potem je zavojček prevezal z vrstico in ga pustil na mizi v temni sobici.

Pogledal je na uro, ki je kazala, da je že pozno. Zdal ni nobenega vlaka in se bo moral vdnehati v mesto šele z jutrnikom.

Zato je sklenil, da si privoščita nekaj ur počitka tu v gradu, kjer ni nihče vedel za njegovo navzočnost razen starega Valentina. V te zaklenjene prostore po smrti grofa ni nihče več vstopil. Res je manšetni gumb dokazal, da je bil vendar nekdo tu. In zato se je bilo torej treba za vsak slučaj zavarovati.

V sosedni sobi je našel udoben divan. Preden je legel je zaklenil in zapahnil vrata v grofovo pisarno. Fotografska sobica ni imela nobenih drugih vrat in torej nihče ni mogel priti vanjo.

Smit je previdno preiskal stene in omare in se je prepričal, da ni bilo nikjer nobenega skrivnega vhoda.

Nato je položil nabit revolver poleg sebe in legel. V nekaj minutah je tako sladko zaspal, kakor bi bil doma...

Natanko ob petih se je zbudil, kakor je bil sklenil. Zunaj je bil že dan in svetloba je prihajala skozi zastore v sobo.

Detektiv se je hitro opravil in stopil v sosedno sobico po kaseto.

Tipal je po mizi, a kasete ni bilo, čeprav jo je bil položil tja. Prižgal je luč in jo začel iskati po mizi in pod mizo, a zaman. Kasete je izginila brez sledu.

Presenečen je Smit obstal. Nerazumljivo mu je bilo, kako je mogla izginiti, ko vendar ni prišel nihče sem, ko je on spal. Ali jo je bil morda vzel v sobo s seboj?

Iskal je tudi tam, pogledal pod divan,

preiskal svoje žepe, odprl omare, a vse iskanje je bilo zastonj. Kasete ni bilo več.

Sedel je na stol in začel premišljevat. Kako je mogla izginiti kasete iz zaprte fotografske izbice? Kdo jo je vzel?

Detektiv ni našel odgovora na to vprašanje.

Vendar je bilo jasno, da je vzel kaseto nekdo, ki je vedel, kaj je bilo v njej, in ki je moral poznati njeno vrednost.

Torej Hugo? Kdo pa drug? — Detektiv je spet šel v izbico, tedaj pa je opazil rdeče okno. Videl je, da se da odpreti tudi s hodnika.

Okno je bilo sicer takoj majhno, da bi komaj mačka prišla skozenj — a vendar je bila to edina pot, po kateri je mogla kasete izginiti.

Smit je začel premišljevat, kako bi iznova dobil kaseto v roke. Bal se je samo tega, da tat kasete ne bi bil med tem že morda uničil.

Ko je spet zaprl okence, je zaslišal plazeče se korake s hodnika. Počakal je, da so koraki utihnili, potem je pogledal ven.

Neki možki se je plazil ob stenah. Bil je Hugonov zvesti sluga Jože.

»Aha!« si je dejal Smit. »Zdaj poznam lopova! Le čakaj, fant, ti bom že vzel plen!«

XIV.

Brezvestna človeka

Cvetka je mislila, da je izgubljena, ko se je zgrudila ob zaprtih vratih na hodniku in ko je videla, da sta prihajala strašna moža — Hugo in Rochefort.

V poslednjem trenutku pa je opazila v stranski steni globoko vdolbino. Smuknila je tja in vsa drhteča se je stisnila k steni.

ra na postanek in na vrsto dolga in ne glede na to, ali je dolg obsežen z uredbo ali ne.

Kontrola glede plačila rentnega davka

Važna je določba pravilnika, ki pravi, da bodo sodišča dostavljala seznam upnikov, ki ga predložil dolžnik, davčnim upravam zaradi kontrole odmere rentnega davka. O izvršenem znižanju osnovnega dolga, bodisi da gre za skupni dolg izpod 25.000 Din ali preko 25.000 Din, bo Priv. agr. banka obvestila dolžnike in jim dostavila končni obračun dolgovanja.

Odplačilni načrt in plačilo prvega obroka

Kmetje morajo odplačati Priv. agr. banki znižane dolgovne s 4.5% obrestmi v 12 enakih letnih obrokih. Pravilnik določa, da znaša annuiteta (plačilo za obresti in za odplačilo) na leto 10.60 Din od vsakih 100 Din dolga in se vršijo plačila po naslednjem odplačilnem načrtu:

rok	obresti	odplačilo	ostanek dolga
—	—	—	100
1. XI. 1936.	4.21	6.39	93.61
1. XI. 1937.	3.91	6.69	86.92
1. XI. 1938.	3.60	7.00	79.92
1. XI. 1939.	3.26	7.34	72.68
1. XI. 1940.	2.92	7.68	64.90
1. XI. 1941.	2.56	8.04	56.86
1. XI. 1942.	2.18	8.42	48.44
1. XI. 1943.	1.78	8.82	39.62
1. XI. 1944.	1.37	9.23	30.39
1. XI. 1945.	0.93	9.67	20.72
1. XI. 1946.	0.48	10.12	10.60
1. XI. 1947.	—	10.60	—

Kakor znano, je 1. t. m. dospela v plačilo prva annuiteta glede dolgov pri denarnih zavodih. Nadalje določa uredba, da se obroki plačujejo po začasem izračunu, ki ga napravi Priv. agr. banka na podlagi seznamov in listin, prejetih od denarnih zavodov ves čas dokler ne napravi Priv. agr. banka končnega izračuna odplačilnih obrokov. Vložitev prošnje za znižanje dolga pa ne vpliva na redni potek pobiranja dolgovanih obrokov. Morebitni presežek vrne banka dolžniku, ali pa ga porabi za plačilo naslednjih obrokov.

Tedaj je stopil Rochefort k vratom. Bil je sam, Hugo pa je ostal zadaj. Zakaj? Cvetka si s tem ni ubijala glave. Mislija je samo to, kako bi se rešila iz nevarnosti.

Težka vrata so zaškripala, Rochefort je stopil ven in vrata so se za njim spet zaprla. Cvetka je ostala v temi. Nekaj trenutkov je prisluskovala, potem pa se je spiznila k vratom.

Ko je pritisnila na vrata, so se odprla. To je bil dokaz, da jih Rochefort ni dobro zaprl, ker se je hotel še vrniti.

Zato je morala pohiteti, da pride iz tega nevarnega kraja. Pred njo se je svetlikala Rochefortova svetilka in ji kazala pot.

Prav tako je šla za njim, da Rochefort, ki je stopal trdo in glasno, ni mogel slišati njenih korakov.

Tako je prišla do izhoda, ki ga je bil pustil Rochefort odprtega. Grof je stopil v mračno vežo, Cvetka se je zmuznila pod obok stopnic, da bi tam počakala njegovega odhoda.

Toda Rochefort se je kmalu ustavil in začel govoriti z nekim možem, ki ga je Cvetka šele zdaj opazila. V njem je spoznala Blaža, Rochefortovega služabnika.

Blaž je naglo nekam odhitel, Rochefort pa se je vrnil k vходу na hodnik. Cvetka je bila tako blizu, da se je bala, da je ne bi ugledal. Urno je smuknila v temo ob steni in se skri-la za orjaški kip oboroženega viteza pri stopnicah.

Rochefort se je ustavil pred hodnikom in bi bil najbrž našel Cvetko, če bi bila še pod stopnicami. Cez nekaj minut se je Blaž vrnil in izročil svojemu gospodarju pero, papir in črnilo.

»Počakaj naju tu!« je ukazal grof Rochefort in stopil na hodnik.

Tudi če bi bila hotela, Cvetka zdaj ne bi bila mogla iti za njim, kajti sluga je stražil pri vходу. Sicer pa na odhod niti mislija ni, ker je upala, da bo izvedela še kaj več.

Čemu bo pisalna priprava, ki jo je Rochefort velet prinesli? Različne misli so ji rojile po glavi in čakala je celo večnost.

Tedaj so se spet začeli koraki. Vrata so se odprla in Rochefort in Hugo sta prišla. Sluga je vzel ključ in odšel iz veže.

Prijatelja sta se ustavila tik ob vitezcu, tako blizu Cvetke, da je dekle moglo natanko slišati njun tihi pogovor. Oba sta bila videti jezna, kakor bi se jima bilo nekaj ponesrečilo. Hugo je srdito mrmral:

»Kaj naj narediva zdaj? Neverjetno trdovratna je. Ječa je še zmerom ni izpametovala in najine grožnje ne pomagajo nič.«

»Doseči morava svoj namen, morava!« je odgovoril Rochefort. »Vraga! Saj je vendar v naši oblasti in hudič naj me vzame, če je ne prisiliva, da izpolni najino voljo!«

»Kako naj jo prisiliva? Mislim, da bi rajši umrla, kakor pa da bi...«

»Oho, to bomo videli! Se bo že vdala. Mora se, pravim, drugače — in Rochefort je zaklel.

»Le prenagel ne bodi!« ga je opozarjal Hugo. Toliko časa mora živeti, da to naredi!«

»Seveda. Preden tega ne naredi, nama njena smrt nič ne pomaga. Nasprotno. Večno je pa tudi ne morem imeti tu v ječi, ker bi se lahko izvedelo. Saj je skrivnost že odkrita.«

»Da, to je res. Pozna jo bolniška strežnica starega markija, Cvetka Malinškova,« je šepetal Hugo. »Nje se nama ni treba bati?«

Pecilo prati? Ne, temveč negovati!

Ako si hočete dolgo časa ohraniti perilo tedaj ne zadostuje da ga perete kot „navadno“. Perilo je treba pravilno negovati s Schichtovim Radionom. S tem si boste prihranili tudi mnogo težkega dela.

Radion je popoln proizvod za nego perila. Uporaba je zelo preprosta:

1. Raztopite Radion v mrzli vodi.
2. Ko raztopina zavre, kuhajte najmanj 15 minut.
3. Splakujte perilo najprej v topli potem pa v mrzli vodi. Perilo bo ostalo dolgo časa kot novo in bo vedno snežnobelo.

Schichtov

RADION

POPOLNA NEGA PERILA

Če pa misliš, da bi kaj povedala in bi nama delala sitnosti, imava dovolj sredstev, da ji zaveževa usta.«

»To je res. Ali nima sorodnikov in prijateljev, ki bi poizvedovali za njo?«

»Nihče se ne bo brigal zanjo. Edini bi bil moj brat Stanko. No, na tega pa pač ne moreva več računati.« je dejal Hugo s strupenim nasmehom. »Sorodnikov zanesljivo nima.«

»In njen oče?«

»Hm, o svojem očetu ne ve ničesar,« je zaničljivo dejal Hugo.

»Tako! — potem je vse v resnici preprosto. Dekleta se nama ni treba bati!«

»Če bi postajala nevarna, mi sporoči!« je odgovoril Hugo. »Upam, da še ujameš nočni vlak.«

Tovariša sta se ločila. Rochefort je sam spremljal prijatelja do glavnega izhoda.

Ko so bila vežna vrata prazna, je Cvetka odhitela v svojo sobo. Po vsem telesu se je tresla.

Kakšnim neusmiljenim hudodelcem je prišla v pest! Kakšna nevarnost jo obdaja! In niti zbežati ne more, kajti proti Rochefortovi volji ne sme zapustiti gradu.

Vsak poizkus bi bil zaman, ker so bili vsi služabniki Rochefortu vdani.

Ujeta je bila v gradu, prav tako kakor nesrečnica v rotundi.

Mislila je, kako bi bilo, če bi vse zaupala markiju, toda kaj bi mogel bolnik storiti za njo in za nesrečno ujetnico, ko je ime! Rochefort tudi njega v oblasti.

Vso noč ni mogla zaspati. Obupavala je. — Ali res nima nobenega prijatelja?

O, pač. Kolarjev Jurij je njen prijatelj in

Ker je rok že potekel določa pravilnik, da bodo denarni zavodi v 20 dneh po objavi tega pravilnika pozvali svoje dolžnike, s katerimi so že doslej postopali kakor z zaščitenimi dolžniki (izvemši one, ki niso več kmetje v smislu uredbe), da pod grožnjo nagle dražbe premečnin odnosno, če te ne pokrijejo dolžnega obroka, tudi nepremičnin takoj in neposredno plačajo Priv. agr. banki prvi obrok v smislu uredbe. Na isti način bodo denarni zavodi pozvali zaradi plačila prve anuitete one dolžnike, ki doslej niso uživali zaščite, glede katerih pa imajo podatke, da izpolnjujejo pogoje nove uredbe. Po izvršenem pozivu prve anuitete bodo denarni zavodi dostavili Priv. agr. banki seznam vseh tako pozvanih dolžnikov skupaj s prepisom poziva, ki ga je denarni zavod poslal dolžniku. Na osnovi teh podatkov bo Priv. agr. banka, če ji dolžniki ne bodo pravočasno plačali anuitete, zahtevala plačilo izračunanih vsot z eksekucijo preko davčnih uprav v smislu čl. 48. uredbe. Po tem členu napravi davčna uprava izvršbo na premečnine dolžnika, če pa ta izvršba ne da zadovoljivega uspeha, napravi izvršbo za plačilo vsega ostanka dolga na dolžnikove nepremičnine.

Nadalje pojasnjuje pravilnik, da bodo davčne uprave pobirale od dolžnikov zakonite obresti za kasneje plačane obroke in jih knjižile v korist Priv. agr. banke.

Dolgovi pri privatnikih

Po določbah člana 36. uredbe se morajo vse obstoječe dolžniške listine za dolgove pri privatnikih nadomestiti z novimi obveznicami za znesek dolga, ki je določen z uredbo. Ta zamenjava se izvrši pred občinsko upravo, ki je pristojna za dolžnika. Pravilnik pojasnjuje, da vsa obstoječa zavarovanja po teh terjativah ostanejo nadalje v veljavi.

Glede na določbe uredbe, ki pravi, da sme upnik v letu dni po uveljavljanju uredbe zahtevati pri pristojnem sodišču, da se razveljavi znižanje, ker dolžnik lahko plača več nego 50% dolga, pojasnjuje pravilnik, da za tako postopanje zadostuje, ako predloži upnik sodišču potrebne dokaze, ali se sklicuje na priče. Pri ocenjevanju plačilne sposobnosti dolžnika upošteva sodišče imovinsko stanje in dohodek dolžnika kakor tudi upnika. Razveljavljanje znižanja sme

zahtevati tudi dolžnik, ki dokaže, da je pred 20. aprilom 1932 plačeval oduške obresti. Za oduške obresti se smatra obrestna stopnja, ki je znatno večja nego srednja običajna obrestna mera v kraju in v času, ko je bila plačana. Potrdilo o višini srednje običajne obrestne mere bodo izdajale trgovske zbornice. Sodišče pa lahko zahteva, da to potrdilo overi tudi banska uprava.

Uredba določa, da privatni upnik lahko zahteva plačilo celega ostanka dolga po

redni sodni poti, če dolžnik ne plača dospelga obroka. Pravilnik sedaj pojasnjuje, da mora upnik najprej pisмено opozoriti dolžnika in mu pustiti za plačilo zapadlega zakasnelega obroka rok 15 dni. Če so dogovorjeni med dolžnikom in upnikom glede rokov, obresti in ostalega za dolžnika ugodnejši pogoji od pogojev, določenih z uredbo, ostanejo v veljavi dogovorjeni pogoji. Po pojasnili pravilnika se ti predpisi uredbe nanašajo samo na privatne upnike.

Borba naših rudarjev proti brezposelnosti

Nedavno je bilo tekstilno delavstvo v Sloveniji hudo borbo za kolektivno pogodbo. V velikem mezdnem gibanju našega delavstva, ki je doseglo vrhunec v prvi polovici letošnjega leta, se je tekstilno delavstvo najbolj ogorčeno borilo za kolektivno pogodbo. Delovne razmere niso bile v nobeni drugi industrijski stroki tako neugodne za delavstvo kakor v tekstilni stroki. Od vseh tekstilnih delavcev v Sloveniji jih je imelo le 1223 delovno razmerje urejeno s kolektivno pogodbo, torej komaj 10%. Razumljivo je, da je ravno tekstilno delavstvo zahtevalo najbolj nestrpno dejanj, akcij in takojšnjih uspehov. Tajnik delavske zbornice g. Filip Uratnik je v nekem svojem poročilu po mezdnem gibanju izjavil, da so bile strokovne organizacije mnenja, da je potrebno, da se razpoloženje tekstilnega delavstva vidno pokaže. Niso pa te organizacije predvidevale stavk v taki obliki in v takem obsegu, kakor so se vršile od 21. avgusta do 23. septembra. Žrtve so bile pretirane in glede na dosego zastavljenega cilja naravnost škodljive. Priznati je treba, da bi brez žrtve tekstilno delavstvo ne prišlo tako hitro do kolektivne pogodbe. Dragocena pa je izkušnja, ki jo je do polovice neorganizirano in neizšolano tekstilno delavstvo v teku svojega meznega gibanja dobilo.

Tudi naši rudarji so stopili v mezdno gibanje in se borili za novo kolektivno pogodbo, ker je bila stara odpovedana. V glavnem so rudarji dosegli, za čemer so stremeli. Ves tarifni pokret rudarjev lani in letos je pote-

kel v najlepšem redu in brez žrtve. Izkušnost rudarjev, izkušeno in dobro vodstvo in disciplina delavstva so preprečili žrtve, dočim so bile žrtve tekstilnega delavstva kot posledica meznega gibanja zaradi neizkušnosti in slabega vodstva in nediscipliniranosti razmeroma velike.

Od l. 1929. so se delovne razmere v rudnikih poslabšale. Tega leta je bilo v rudnikih zaposlenih 5947 delavcev, l. 1933. je delalo 5984 rudarjev, l. 1934. že manj, in sicer 5844 rudarjev, l. 1935 pa samo 5416 rudarjev. — Število zaposlenih delavcev ni padlo katastrofalno, pač pa je presenetljivo padlo od l. 1929 število šihov. L. 1929. je znašalo število šihov 3074, že naslednje leto je to število padlo na 3361 in se je l. 1935. znatno dvignilo na 1476. Padla je v tem razdobju seve tudi cena premoga, in s tem tudi povprečna mezda za ših.

V začetku l. 1935. je imelo kolektivne pogodbe 5042 delavcev v premogovnikih TPD, 850 delavcev v premogovnikih Velenje — Zabukovca in 598 delavcev v manjših rudnikih premoga ter 755 delavcev v svinčenem rudniku Mežica. V prvem, drugem in četrtem podjetju so bile delovne razmere pred l. 1935. docela urejene. V manjših rudnikih so bile delovne razmere urejene do četrte s kolektivnimi pogodbami. Delovne odnose je imelo torej urejene 93% rudarskih delavcev ali okoli 7000 delavcev.

Do leta 1935. je padlo število šihov za nad polovico. Ob delo je prišlo že veliko šte-

ta bi ji gotovo pomagal in jo branil. To je vedela, toda kako naj bi ga poklicala?

Ko je drugo jutro šla k markiju, je bila že mirnejša. Danes je bil stari gospod še dosti slabše volje kakor drugače, in niti ona ga ni mogla potolažiti.

To je Cvetko užalostilo, ker se ji je ubogi bolnik smilil v dno srca. Vedela je, da ga muči skrivna skrb in zdaj je tudi spoznala njen vzrok.

Rada bi bila potolažila starca in mu olajšala trpljenje, toda skoraj nikoli ni bila sama dalje časa pri njem.

Stari sluga je bil zmerom v sobi, in če ga je stari gospod poslal ven, se je takoj vrnil s kakšnim izgovorom. To je Cvetko iznenadilo in zaslutila je, da je tudi tega slugo podkupil Rochefort.

Moral je nadzorovati Cvetko in je ni smel nikoli pustiti same pri markiju, da ne bi izdala skrivnosti, ki jo je bila odkrila.

Morala je molčati, čeprav jo je srce bolelo. Proti večeru je odšla na vrt.

Danes ni mogla priti na tisti del, kjer je bila rotunda, ker je bil dohod zaklenjen. Tako je hodila po drugem delu vrta med zelenjem.

Večerna zarja je žarela na nebu in poslednji svetlobni žarki so se pod gostim drevjem borili z večernim mrakom. Vse je bilo tiho.

Cvetka je sedla za kamenito mizo in se zatopila v žalostne, grenke misli. V grmu je pel slavček svojo večerno pesem, a ona ga ni poslušala.

Tedaj pa je iznenada zaslišala korake pred seboj. Pogledala je kvišku in opazila pred seboj moža, ki jo je klical.

Zelo se je začudila, ko je spoznala v nepričakovnem došlecu Kolarjevega Jurija.

»Moj Bog! Kako ste prišli sem?« je prestrašena vprašala Jurija.

»To ni bilo tako težavno, gospodična Cvetka. Preplezal sem zid in zdaj sem že skoraj dobro uro čakal. Mislim sem si, da vas moram najti tu zunaj.«

S temi besedami ji je podal roko. Cvetkine oči so se od veselja zalesketale in pristrčno je pozdravila prijatelja.

»Moj dobri prijatelj! Sam Bog vas je poslal k meni! Oh, zdaj sem vesela, zdaj nisem več zapuščena in se mi ni več treba bati.«

»Ali se tu koga bojite?«

»Da! — Oh, kako dobro je, da ste prišli!« je veselo hitela Cvetka. »In sreča za naju oboje, da ste prišli skrivaj. Kaj ne, da vas nihče ni videl?«

»Prav nihče. Nalašč sem prišel tako oprezo, gospodična Cvetka,« je dejal Kolarjev Jurij in se ozrl okoli. »Toda prostor se mi ne zdi pripraven za skrivnosti. — Poiščiva si drug kraj, kjer bova varna pred tujimi očmi in ušesi. Tam ob zidu je star stolp, kjer stanujejo menda samo čuki in sove.«

Cvetka je šla brez obotavljanja za njim. Stopila sta v stolp. V njem je bilo skoraj čisto temno.

Jurij je utrujen sedel na razpadajoče stopnice in pogledal Cvetko, na katero je padala skozi podrti okno svetloba.

»Ali ste me tu poiskali, da mi prinesete kakšno novico?« je naglo vprašala in srce ji je burno bilo. »Novico od njega?«

»Da, od grofa Stanka sem vam nekaj prinesel. Bil sam pri njem in on je nekaj napisal

za vas — tu je majhna beležnica. Ni bilo drugega papirja pri rokah.«

Dal ji je beležnico. S tresočo roko je odprla drobno knjižico in začela brati:

»Kaj, vi ste bili pri njem v ječi?« je v strahu vprašala dekle.

»Da, snoči. Hotel sem ga vzeti s seboj in mu pomagati, da bi pobegnil, pa ni maral,« je vzdihnil Kolarjev Jurij in v kratkih besedah popisal svoj obisk v ječi.

»Kako bo zdaj z njim, ve samo Bog!« je žalostno končal svoje poročilo. »Upa sicer, da se bo njegova nedolžnost izkazala, toda ne vem, ali ga ne bo upanje prevaralo. Kar sem jaz poskusil, se ni posrečilo.«

Veste, tista ženska, Pavla, o kateri sem vam pravil, ni hotela povedati resnice. Grofu Hugonu na ljubo je vse utajila. Zdaj pa hočejo še mene zapreti!«

Cvetka je napeto poslušala njegove besede. Ko je slišala, da ni mnogo upanja za rešitev, jo je zbudilo pri srcu, da je zajokala.

»Torej ni več rešitve? Ali mu ni mogoče pomagati?«

Jurij je mračno pogledal predse. Ubogo dekle se mu je smililo v dno duše.

»Še nekdo je tu, ki bi mu lahko pomagal,« je dejal po kratkem molku. »Od policije je. Detektiv mu pravijo. Sporočil mi je, naj pridem k njemu. Bojim se, da je to morda past, a na prigovarjanje starega Valentina pojdem vzlic temu.«

V stolpu se je stemnilo. Jurij je vstal in dejal:

»Gospodična Cvetka, če hočete beležnico obdržati, vam jo rad dam.«

(Dalej)

vilo rudarjev in mnogim je grozila brezposelnost. Zaradi tega so bile glavne akcije rudarjev lani in letos namenjene pobujanju brezposelnosti med rudarji.

25. aprila je izbruhnila dvodnevna stavka v rudniku Prometnega zavoda za premog v Libojah. Spor je nastal zaradi določanja akordnih zaslužkov. V tem podjetju je imelo delavstvo kolektivno pogodbo in jo je obdržalo tudi po stavki. Glede določanja akordnih zaslužkov je bilo prizadetih 200 delavcev. V zvezi s stavko je bilo odpuščenih 5 delavcev. Lani 26. novembra so stavkali delavci v rudniku kaolina v Orni. Prizadetih je bilo 23 delavcev. Od 24. marca do 7. aprila letos je stavkalo 56 delavcev rudnika Stanovsko zaradi neizplačanih mezd.

Tarifni pokret v rudnikih TPD je pa imel za svrha obnovo kolektivne pogodbe. Povod je dala dvodnevna stavka v rudnikih

Hrastnik zaradi nezadostnih akordov pri zasipu. Stavkalo je 557 delavcev. Dne 27. avgusta so delavske organizacije odpovedale kolektivno pogodbo s TPD. Delavci so zahtevali povečanje akordov pri neproduktivnih delih z novo kolektivno pogodbo. Delavska zbornica je sodelovala z delavskimi zapniki pri sestavi predloga za novo kolektivno pogodbo. Po dveh razpravah — zadnja je bila 28. avgusta — je bil osvojen sporazum — nov tekst kolektivne pogodbe. Nova kolektivna pogodba določa 20% zvišanje akordnih postavk pri zasipavanju in drugih neproduktivnih delih, določa smernice za povišanje teh postavk, zvišuje temeljne mezde za 1 Din ter razširja pravico do deputatnega premoaga. Cilji, ki si jih je naše rudarsko delavstvo zastavilo in hotelo doseči s svojim vzornim mezdinim gibanjem, so bili s tem v resnici doseženi.

kmetskih sinov, kar je gotovo upoštevanja vredno število. V začetku so se te šole ustanovljale največ v bivši mariborski oblasti, zlasti okrog Maribora in Celja, v zadnjih letih pa tudi v Prekmurju, Slov. goricah in po bivšem Kranjskem, tako da ni kmalu okraja, kjer bi ne bilo take kmetske šole.

Dve veliki nalogi sta, ki jih uspešno vrši kmetsko in gospodinjstvo: vzljubiti domačo grudo in rodni krov ter ohraniti kmetko preprostost in tradicije, pozanimati pa tudi kmetskega fanta in kmetsko dekle za sodobni gospodarski napredek domačije. Najhujši socialni boleznini na vasi sta namreč danes nezadovoljnost s preprostim življenjem, želja po meščanskih užitkih in beg v mesto. Pomeščanje naše vasi pa ne rodi nič prida, posledice so le razpad kmetije in naraščanje brezposelnosti v mestih in mestnih okoliših.

Šola je skozi in skozi domorodna ter praktična in se ogiblje vsega učenega razpravljanja; gospodarske napake in zaostalost domače vasi sta glavni točki, okrog katerih se suče ves pouk. V istem smislu sodeluje kmetska gospodinjstva šola, ki upošteva le potrebe kmetske hiše v soglasju z duhom kmetske tradicije.

Kmetski fant naj vzljubi svojo domačijo, njive, sadonosnike, vinograd, živino ter rodno hišo; z znanostjo, ki jo je prejel v domači kmetski šoli, pa naj izboljšuje gospodarstvo, da bo vzornejše, lepše in dobičkanostnejše. Postati mora ponosen na svoje kmetsko poreklo, na svoj dom, svoje prednike, domačo vas in vse, kar je zvezano s kulturo naše vasi.

Kmetsko dekle, bodoča gospodinja, naj verno čuva lepe običaje kmetskega doma, skrbi naj za higieno hiše in svojcev ter razumno podpira in pomaga gospodarju kot sodobno naobrazena žena.

Ako smo tako s srcem in razumom podkovali naše bodoče kmetske naslednike, se nam ni treba bati za obstoj kmetije in kmetske svojstvenosti, ki je tako bogat vir duhovnega zdravja in stober etičnih vrlin dobrega državljanja.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Skrb za dober naraščaj našega kmetstva

Zlatih časov na svetu nikdar ni bilo, vedno so se menjavala znošnejša leta s slabejšimi. Stari ljudje vedno hvalijo leta svoje mladosti in grajajo tok časa v starosti. Je to v miselnosti človeške duše, da se novotarijam, ki jih prinaša čas, že iz udobnosti in navade v starosti protivi.

Prav tako je na kmetiji. Gospodarskih novotarij, tudi potrebnih, se kmet ne poprime za karsikoli, je oprezen, kar mu le v dobro šteje, v marsičem pa tudi starokopiten in nedostopen ter hoče s silo zavirati gospodarski razvoj, seveda le v svojo škodo. Sosedni, gospodarsko naprednejši narodi nas namreč prehitevajo na svetovnih tržiščih, odrivajo naše konkurenčno manj sposobne kmetijske pridelke ter jim tlačijo cene. Kakor smo počasni v gospodarskem napredku, tako brzi pa smo v raznih življenjskih novotarijah. Vsak dan kupujemo toliko potrebnih in tudi manj potrebnih reči v trgovini, da nam donos kmetije tudi pri vsej pridnosti rok ne krije več vseh izdatkov.

Pri vseh stanovitih vidimo, kako se s čitanjem strokovnih knjig, časnikov, posezanjem

tečajev in strokovnih šol izobražujejo za uspešnejšo življenjsko borbo. In kmet? Da, izobrazba kmeta, to je že stara pesem, toda šola stane denar in tega ni danes čisto niti za sol.

Da se more šolati tudi sin ali hči manjšega posestnika, so ustanovile že pred 20 leti mnoge evropske države zimske kmetske in gospodinjstvo šole po vaseh, kjer poučujejo za napredek kmetije vneti in sposobni učitelji in učiteljice domače šole, pa tudi drugi prijatelji kmeta in pa strokovnjaki.

Tudi v naši domovini imamo tako šolstvo že od leta 1928. Danes imamo že 106 kmetsko- in 70 gospodinjstvo-nadaljevalnih šol, ki so se udomačile že po vseh okrajih in so povsod na dobrem glasu. Posebnih stroškov ni pri prvih nobenih, pri drugih pa tudi tako malo, da jih lahko zmaga vsaka hiša.

Kmetska nadaljevalna šola ima dva zimsko letnika z najmanj po 20 kmetskih fantov od 16. leta dalje. Učne dni določijo krajevni činitelji tako, da pride na vsako zimsko okroglo 120 ur pouka. Po površnih računih se je doslej v teku pet let izšolalo približno 10.000

omamili srce šele 17letne mladenke, ki se je potem smatrala za njegovo nevesto in začela po njegovem opotovanju z njim dopisovati. Zanj pa je bila to le kratkočasna zgodba in med tem ko ji je v svojih pisnih šepetaval gorečo ljubezen, se je doma že spet vrgl v razne pustolovščine. Ko nas je Zora lansko poletje obiskala, se mi je zdela njeno obnašanje zelo čudno. Izpraševala sem jo o vzroku in naposled mi je vse zaupala. Zato sem že takrat poiskala bančnega direktorja in ga prisilila, da se je določno izjavil. Posledica njegove izjave je bila, da se je moja nesrečna, prevarana sestra z uničenim srcem vrnila na Dunaj. Pa to še ni vse. Pred kratkim sem dognala, da se je Koren v družbi svojih pivskih bratcev hvalil s tem, kako si je pridobil mojo sestro. Pokazal je njeno fotografijo in prečital pesmico, ki jo je moja sestra nekoč v ognju svoje mlade ljubezni zapisala v pismu. Meni pa je Koren takrat dal častno besedo, da je sliko in pisma že uničil. To je bil vzrok, da sem ga zadnjič spet obiskala. Vi veste, da sem ga dobila že v veži. Takoj sem zahtevala od njega obračun in mož je bil toliko drzen, da se mi je v lice lagal. Toda jaz sem mu dokazala laž in sem zahtevala od njega takojšnjo izročitev slike in pisma.

Povedel me je v svojo delovno sobo, kjer sem v svoje največje ogorčenje videla fotografijo Zore v okviru poleg drugih ženskih slik na pisalni m-

zi. Tudi pisem ni dolgo časa iskal. In tako sem svojo nalogo hitro opravila. V sobi nisva več govorila in zapustila sem ga brez pozdrava, med tem ko je on obstal ob svoji pisalni mizi. O tem, kaj se je dalje zgodilo z njim, ne vem ničesar.

Tako, zdaj veste vse in zdaj boste tudi lahko razumeli, zakaj vam nisem hotela že včeraj razkriti vse skrivnosti. Poti k preiskovalnemu sodniku se ne bojim, ker imam lahko vest. Tudi moja uboga mati bo prebolela udarec, če se boste v svoji velikodušnosti zavzeli za njo, kakor ste se zavzeli zame.

V tem upanju vas iskreno pozdravlja Vera Planinčeva.

Kakor solnčni žarek so padle preproste besede njenega pisma v Severjevo čemerno razpoloženje. Čeprav te Verine besede same po sebi niso mogle razsvetliti skrivnostne teme, ležeče nad umorom bankirja Korena, dvo zagotovili pa je Sever vendarle dobil s tem pismom. Ona se torej ne leži nanj, čeprav je prav za prav le on povzročitelj njene žalostne usode. Razen tega pa zdaj tudi vo, da ni šlo za roman njenega srca, ko je onega večera obiskal Korena. Ta zadnji sum je namreč doslej zelo vznemirjal Severjevo srce. Veliko veselje se ga je lotilo in sladko upanje, ki ga je doslej skoro s silo tlačil v sebi, ga je prešinilo.

O tem, da je njegova dolžnost, Verini prošnja ustreči, ni dvomil niti trenutek. Toda v Tržič se more peljati šele z večernim vlakom. Ure, ki mu še preostanejo do večera, pa ne smejo ostati neizrabljene. Na preisko-

Po Merku M 1:

7 DNEVNIH 5 MINUT KRIMINALNI ROMAN

1. o včerajšnjem pogovoru z vami sem dobila do vas veliko zaupanje in vem, da boste v mojo nedolžnost verjeli tudi še potem, če me pridrže v preiskovalnem zaporu. Razen tega poznate vso zadevo od vsega početka in boste zato lahko toliko obširneje sporočili moji materi vest o moji aretaciji. Ali vas smem prositi, da bi ubogo bolno mater tolažili, kakor se pač da? Za to uslugo vam bom večno hvaležna.

Če vas pa že prosim za to uslugo, vam moram seveda tudi pojasniti vse tisto, česar vam še nisem povedala in o čemer sem molčala tudi pred preiskovalnim sodnikom. Obširnost do dotične dame mi je zapovedovala molčanje. Vam pa sem dolžna povedati vso resnico, saj zahtevam od vas res veliko uslužnost. Zato tudi mislim, da ne bom nelepo ravnala proti ubogi Zori, če vam vse povem. Prosim pa vas za molčečnost.

Dama, katere imena vam včeraj nisem hotela imenovati, je moja edina sestra. Ne živi pri nas, temveč pri sorodnikih na Dunaju. Tam se je pred letom dni seznanil z njo bančni direktor Koren in posrečilo se mu je, da je

Potrjene kandidatne liste za TOI

Glavni volilni odbor zbornice za TOI v Ljubljani je doslej potrdil 8 kandidatnih list, torej kandidate za 8 volilnih okrožij v obrtnem odseku, ki voli v 19 volilnih okrožjih, ter 2 kandidatni listi za gostilniški odsek, ki ima samo dva volilna okrožja.

V obrtnem odseku so bile vložene in potrjene kandidatne liste za 1. volilno okrožje, to je Ljubljana-mesto, z nosilcem Ivanom Ogrinom, stavbnikom iz Ljubljane, za 3. volilno okrožje, ki obsega srez Kranj, z nosilcem Francem Čamernikom, ključavničarskim mojstrom iz Cerkelj pri Kranju, za 7. volilno okrožje, ki obsega srez Novo mesto in Črnomelj, z nosilcem Alojzjem Midoferjem, krojaškim mojstrom iz Novega mesta, za 8. volilno okrožje, ki obsega srez Brežice, z nosilcem Henrikom Klobučarjem, kleparskim mojstrom iz Brežic, za 11. volilno okrožje, ki obsega srez Celje z mestom Celje, z nosilcem Milošem Hohnjem, kiparskim mojstrom iz Celja, za 16. volilno okrožje, ki obsega srez Ptuj z mestom Ptuj, z nosilcem Jakobom Zadravcem, lastnikom paromlina v Središču ob Dravi in za 18. volilno okrožje, ki obsega srez Mursko Soboto, z nosilcem Karlom Kavko, tesarjskim mojstrom iz Ljubljane. Kandidatne liste v 11 volilnih okrožjih obrtnega odseka mora volilni odbor še odobriti.

V gostinskem odseku, ki voli v dveh volilnih okrožjih, sta bili potrjeni kandidatni listi v 1. volilnem okrožju ki obsega mesto Ljubljano in voli 2 svetnika in 2 namestnika za restavratsko in hotelirsko stroko, z nosilcem Cirilom Majcnom, restavraterjem iz Ljubljane, in za 2. volilno okrožje, ki obsega ostalo območje Zbornice za TOI in voli 8 svetnikov in namestnikov ne glede na stroko, z nosilcem Josipom Šerecem, kavarjem iz Maribora.

Glavni volilni odbor mora še potrditi kandidatni listi za 2 volilni okrožji v industrijskem odseku in 2 kandidatni listi v trgovinskem odseku razen še zgoraj omenjenih 11 kandidatnih list za obrtni odsek. Doslej je glavni volilni odbor zavrnil že več kandidatnih list iz formalnih razlogov.

valnega sodnika seni več zanašal, saj mu je bil zadostno jasno pokazal, kako neomažno je prepričan o krivdi mladega dekleta. Če se bo pa brez načrta lotil dela, najbrže nesrečni žrtvi ne bo nič koristil. Imel je v tem pogledu premalo izkušni in tudi ne dovoli prirode kriminalistične bistrovidnosti. Brez zavznanika, ki bi mu v obeh teh pogledih pomagal, ne more ničesar doseči. To je po dolgem brezplodnem tuhtanju že spoznal.

Kie naj si poišče zaveznika, ni dolgo premišljal. Komaj pol ure po sprejemu Verinega pisma se je živahno pogovarjal s kriminalnim komisarjem Dvornikom. Čigar odpor je Severjeva topla zgovornost kmalu premagala.

»Če je mlada dama res nedolžna,« je menil policijski komisar po kratkem premišljanju, »se bojim, da smo ji s sliko gospoda Lipovca slabo postregli. Prav zaničljivost, s katero naj bi ga gospodična Planinčeva prepoznala, govori zelo slabo zanjo. Sai je čisto nemogoče, da bi mogla srečati tega mladega moža v času, ki ga je sama navedla.«

»Nemogoče ni, čeprav zelo neverjetno. Prepričan sem pa, da bi gospodična Planinčeva ne izrekla svoje trditve s tako odločnostjo, če ne bi bila o tem trdno prepričana. V prijateljstvo s Korenom, na katero se je Lipovec skliceval, ne verjamem dosti. Pa če bi tudi obstajalo, se lahko iz sto povodov v eni uri preobrne v sovraštvo.«

»Pa menda ne verjamete resno, da bi mogel Rihard Lipovec...«

»... biti morilec bankirja Korena?« ga je prekinil Sever.

»Zakaj naj bi to ne bilo mogoče? Sai celo tako mlado in prijazno dekle dolžite zločina!

Politični pregled

Najvažnejši dogodek preteklega tedna je bil govor italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija v Milanu. Ko je obravnaval italijanske stike z evropskimi državami, se je dotaknil tudi odnošajev do naše države in dejal, da med obema državama ni nikakih nepremagljivih ovir za zблиžanje. Ze prej sta italijanski tisk kakor tudi italijanski poslanik v Beogradu podajale podobne izjave, ki jih je naša javnost tudi s pozornostjo zabeležila. Vsekakor bi bilo želeli, da se odnošaji z našim sosedom urede v obojestransko korist zlasti z ozirom na vzajemne gospodarske koristi obeh držav.

Zunanji svet je Mussolinijev govor označil kot poizkus za ustvaritev zveze držav pod rimskim vodstvom naperjene proti Angliji in Franciji. Italija smatra sedanjí trenutek za posebno pripraven, da se uveljavi v Sredozemskem morju. Ponudbe Jugoslaviji ima po mnenju zapadne Evrope namen oslabilí položaj Anglije v vzhodnem delu Sredozemskega morja.

Rumunski kralj Karol II. se je vrnil s svojega obiska v Českoslovaški. Posetil je Prago, Brno in Bratislavo, kjer so ga Českoslovaški povsod navdušeno sprejeli. Značilen je bil sprejem v Pragi na dan českoslovaškega državnega praznika, kjer je vlada priredila ogromen pregled vojske. Pri tej priliki so vojaški strokovnjaki ugotovili da je českoslovaška vojska odlično oborožena zlasti v pogledu motorizacije. S tem je Praga pokazala, da je dober in zanesljiv zaveznik držav Male antante, in mora njegovo silo unoštevati vsak nasprotnik. Predsednik republike dr. Beneš je ob tej priložnosti izrekel samozavestne besede: »Ne bojimo se nikogar, ker smo dobro pripravljeni.«

Mala antanta in Balkanski sporazum sta dve zvezi, ki imata namen očuvati mir v državah povezanih v te dve zvezi. Trdno upamo, da se jim bo posrečilo v teh nemirnih časih ohraniti mir svojim narodom.

V Španiji se borba nadaljuje z menjajočo se srečo. Pretekli teden so vladne čete podvezle splošen nanad proti nasprotniku, ki na se mu je posrečilo, da je po manjšem umiku zaustavil prodiranje vladnih čet. Zdaj je Madrid menda zonet popolnoma obkrožen.

Ne vem, kako bi bilo, če bi se dala pojasniti tista zagonetna razlika v tem času...

Komisar je odkimal, kakor bi prav ne razumel Severjevih besed.

»Opustite to misel! Danes sem se dvakrat peljal s kočijo iz Zavrtne ulice do železniške postaje in sem vsakikrat vozniku z obubo dobre napitnine priporočil skramo hitrost. Prvič, sem potreboval 14 minut, drugič pa celo četrto uro za prevoz te razdalje. 16 minut pred 20. je baje gospodična Planinčeva zapustila Korenovo stanovanje. Natančno ob 20. je Rihard Lipovec vstopil k vam v vlak. Kaj ni za vas to dovolj jasno?«

Sever je ostal odgovor dolžan, a po kratkem molku je rekel, kakor bi se nečesa spomnil: »Ustrezite še eni moji prošnji! Rekl ste, da imate ključ od bankirjeve delovne sobe. Pojdiva tja!«

Komisar ga je začudeno pogledal. »Kakšen pomen ima to?«

»Ne morem reči, da imam kako določeno namero. Menim pa, da bova morda odkrila kaj pomembnega. Če zahtevate, vam obljubim svečano, da se ne bom v sobi ničesar dotaknil. Prosim vas, pojdiva! Ne odrecite mi te usluge!«

Se mu je moral malo prigovarjati, preden je komisar postal voljan. Poklicala sta avto in sta prispela v nekaj minutah pred tiho hišo v Zavrtni ulici, kjer so bili v pritličnem stanovanju spuščeni vsi zastori. Sluga, ki je še zmerom prebival v svoji sobici, je na nuno zvonjenje odprl vrata. Ko ga je policijski komisar vprašal, ali se je od včeraj do danes zgodilo kaj novega, je sluga najprej odkimal, potem pa je dejal na svoj neroden način:

vendar nasprotniki vlade močno občutijo, da dobiva Madrid učinkovito pomoč. To se je zlasti opazilo v zračnih bojih, kjer letala generala Franca niso več v premoči.

Medtem ko je rumunski kralj utrjeval prijateljstvo Male antante je imel predsednik naše vlade Stojadinović nalogo, da v istem smislu deluje v Balkanskem sporazumu. Po lepih uspehih v Turčiji se je na povratku ustavil Stojadinović tudi v Sofiji in imel tam daljši razgovor z bolgarskim kraljem Borisom in predsednikom vlade Kjosivanovom.

Pri predsedniških volitvah v Zedinjenih državah Amerike je bil z veliko večino izvoljen dosedanjí prezident demokrat Roosevelt ki mu je njegov tekmeč republikanec Landon čestital k izvolitvi. Tudi v obeh zbornicah so dobili demokrati veliko večino. S tem je odobril narod Rooseveltove korenite ukrepe za gospodarsko zboljšanje. Oprt na zaupanje državljanov bo verjetno Roosevelt nadaljeval svoje socialne preureditve.

Gospodarstvo

Tedenski tržni pregled

Na zadnjem živinskem sejmu v Novem mestu so cene nekoliko narastle zlasti pri pitanih volih, ti so dosegli ceno din 5 do 5.25 za 1 kg žive teže. Posebno veliko pa je bilo povpraševanje po plemenski in vprežni živini. Prav tako je bila živahna kupčija s prašiči, posebno z mladimi. Štiri do šest mesecev stare prašiče so prodajali po ceni 55 do 140 din za 1 komad. Prav malo pa je bilo povpraševanje za pitane svinje; zato je bila tudi cena zelo nizka in sicer 5 do 6.50 za 1 kg žive teže.

Na zadnjem živinskem sejmu v Celju so bile naslednje cene za 1 kg žive teže: voli 4 do 5 din, krave 2.50 do 3.50, svinje 7 do 8, prašiči 7 do 8 din.

Na zadnjem mariborskem svinjskem sejmu so se prodajali: 5 do 6 tednov stari prašiči 130 do 160 din, 7 do 9 tednov stari 130 do 160 din, 3 do 4 mesece 175 do 235, 5 do 7 mesecev 250 do 340, 8 do 10 mesecev 365 do 540, 1 leto stari 375 do 910 Din. Za 1 kg žive teže se je dobilo 6.50 do 8, za 1 kg mrtve teže 9 do 10.50 Din.

»Neka dama je bila davi tukaj — tista, kateri sem nesel šopek cvetic...«

Dvornik se je nardil, kakor bi ga to sporočilo prav nič ne zanimalo.

»Takšna dela ste morali za svojega gospodarija pač večkrat opravljati, kajne?«

Večkrat. Toda tako velikodušen kakor je bil nasproti gospodični Novakovi, ni bil nasproti nobenemu drugemu.

»Gospodična Novakova je bila torej davi tukaj?«

»Da. Zgodba se je začela pred dvema tednom in gospodični sem moral skoro vsako jutro nesti šopek. Med temu šopki so bili tudi tukšni, ki so stali po 500 dinarjev.«

»Ali ni gospodična Novakova operetna pevka, menda iz Gradca ali od kod?«

»Da, tista. Čudovita ženska to. Slišal sem jo že peti. Zdaj nastopa začasno v našem gledališču.«

»Kdaj vas je gospodar zadnjič poslal k njej?«

»Tisto jutro, ko je bil potem zvečer moj ubogi gospodar umorjen. To je bil našenši šopek, ki ga je dobila gospodična od mojega gospoda.«

»Zaradi česa pa je dama prav za prav prišla danes semka?«

»Poizvedeti je hotela, kako je bilo po raztelesenju ukrenjeno glede pogreba. Videl sem, da je bila res zelo žalostna. Solze so ji kar bile po licih, ko je govorila z mano.«

Policijski komisar ni dalje izpraševal in Sever ni smatral za umestno, da bi se vmešaval v njegov pogovor s slugo. Dvornik je odprl vrata delovne sobe in oba sta vstopila.

Prepir radi srajce!

Vrednost denarja

Na naši borzoh smo dobili v devizah (s prišteto premijo):

1 nizozemski goldinar za 23.49 do 23.64 dinarjev;

1 nemško marko za 17.43 do 17.56 Din;

1 angleški funt sterling za 212 do 214 dinarjev;

1 ameriški dolar za 43.04 do 43.41 Din;

100 francoskih frankov za 288.14 do 289.58 Din;

100 češkoslovaških kron za 153 do 154 Din;

100 italijanskih lir za 227 do 231 Din;

Vojna škoda se je trgovala po 380 Din, investicijsko posojilo pa po okrog 84 Din.

Avstrijski šilingi so bili po 8.92 Din.

Sejmi

8. novembra: Ljutomer;

9. novembra: Braslovce, Št. Jernej na Dol;

10. novembra: Puconci, Kamnik (samo za živ.);

11. novembra: Bučka, Cankova, Draškovec v Medjimurju, Ig pri Ljubljani, Laško, Marenberg, Moravče, Oplotnica, Ormož, Spodnje Gorje, Šmartno ob Paki, Št. Gotard pri Trojanah;

12. novembra: Bušča vas.

Drobne vesti

= Posojanje kotlov za žganjekuho. Na vprašanje zainteresiranih organizacij je tr-

govinsko ministrstvo odgovorilo, da posojanje kotlov za žganjekuho v isti ali drugi občini ni podvrženo odredbam trgovskega zakona. Za posojanje torej ni potrebno nobeno pooblastilo ali dovoljenje upravnih oblasti.

= Prodaja drevesc in sadik iz sadovnjakov. V veljavo je stopila posebna uredba banske uprave glede prodaje drevesc in sadik iz sadovnjakov. Prodajati se smejo sadike in drevesca samo iz onih sadovnjakov in rastlinjakov, ki imajo potrjeno pristojne kmetijske poskusne kontrolne postaje, da v sadovnjaku ni okužbe no kaparju San Jose. Razprodaja sadik je dovoljena le pod pogojem, da je opremljena vsaka cianizirana sadika s predpisano banovinsko zalivko, vsaka desinficirana sadika pa z zalivko lastnika razsadnika. Žile sadik morajo biti tudi zavarovane, da se ne posuše. Krošniarsenje in prodaja sadik po sejnih je strogo prepovedana.

Članstvo pri zadrugi po prenosu terjatev na PAB

V smislu uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov bodo dolgov pri posojilnicah prešli na Privilegirano agrarno banko in posojilnicam s tem prenosom ne bodo kmetje nič več dolžni. Dolžniki-zadružniki so mnenja, da bodo s tem prenosom terjatve od posojilnice na

Privilegirano agrarno banko avtomatično prenehali biti člani zadruge. — To mnenje je zmotno, ker ostanejo člani zadruge tudi tedaj, če zadruzi niso nič dolžni, dokler ne odpovedo deleža. Če se hoče dolžnik rešiti obveznosti, ki izvirajo iz članstva pri zadrugi glede na neomejeno zavezo, tedaj mora delež v smislu pravil zadruge odpovedati in bo jamstvo prenehalo v onem roku po odpovedi deleža, ki ga določajo pravila določne zadruge. Dokler ta rok ne poteče, veljajo tudi za dolžnike, katerih dolgove je prevzela PAB, vse obveznosti, ki izvirajo iz neomejenega jamstva vsakega zadružnika.

Vojvodinskemu kmetu gre dobro

V nekem zagrebškem listu smo čitali izvelek iz poročila kmetijskega združenja za Banat:

Uredba o ureditvi kmečkih dolgov ni izvala 100 odstotnega zadovoljstva niti pri dolžnikih niti pri upnikih, vendar je bila dobrodošla ter je pokazala, da se vodi račun o splošnih interesih in je bilo dano ono, kar je bilo mogoče. V nekaterih krajih v Banatu se vrše poravnave kmetov za končno likvidacijo dolgov na ta način, da dolžniki plačajo 75% preostalega dolga. Vsekakor bo k dobri ureditvi kmečkih dolgov doprinesla tudi letošnja dobra žetev, ker se mo-

Bil je udobno in razkošno opravljen prostor, ki se mu je na prvi pogled videlo, da ga je stanovalec uporabljal bolj za zabavo kakor za delo. Mahnja orientalska preproga je ležala pred pisalno mizo in poleg nje je bil videti na svetlih parketih velik temen mader.

»Tam so ga naši,« je rekel policijski komisar z lahkim zamikom roke. »Padel je naprej in obležal z obrazom na tleh.«

Sever je samo bežno pogledal dotično mesto, ker je veljala njegova pozornost od prvega trenutka, ko je stopil v sobo, nečemu drugemu. Njegovi pogledi so se pečali z urnikom dragocene ure, s čede na posebnem stojalu. Tiho, enakomerno tiktakanje je naznanjalo, da ura še ni obstala. Sever je potegnil iz žepa svojo uro in primerjal čas. Zdalci pa se je z viharjo ognjevitostjo obrnil in prijel komisarja za ramo.

»Poglejte sem, Dvornik! Tako je, kakor sem slutil. Ura, na katero je gospodič Planinčeva opirala podatke o času, je prehrala. Moja ura kaže prav, in zdaj glejte: razlika znaša pet minut.«

Komisar ni rekel besedice, temveč je prav tako potegnil iz svojega žepa uro, primerjal čas in prikimal Severju.

Komisar ni rekel besedice, temveč je prav tako potegnil iz svojega žepa uro, primerjal čas in prikimal Severju.

»Priznali mi boste, da se je zadeva s tem zelo izpremenila,« je vneto nadaljeval Sever. »Ko je gospodična Planinčeva zapustila to sobo, ni do 20. ure manjako 16, temveč 21 minut. Minuto pozneje je lahko vstopil morilec. Časa je imel dovolj, da je izvršil zločin in se potem še pravočasno pripeljal na

postajo do vlaka, ki odhaja ob 20. uri. Zame ni več dvoma, da je Rihard Lipovec krivec.«

Policijski komisar tudi še zdaj ni odgovoril ničesar. Zdelo se je skoro, da temu odkritju, ki je Severja spravilo v tako veliko in veselo razburjenje, ni pripisoval posebne pomembnosti, zakaj približal se je molče pisalni mizi, se sklonil in pobral izpod nje papir. Ko je zgrnjeni papir razgrnil, je videl, da je to pisemce nežne oblike, kakršne se često poslužujejo dame. Dvornik je šel k oknu in pismo prebral, nato pa je stopil s hitrimi koraki k vratom in poklical slugo.

Z obo malomarno ravnodušnostjo, ki vprašanemu nikdar ne da uganiti, ali gre za važno ali nevažno reč, je rekel: »Ali se po naključju spominjate, kdaj je bila ta ura zadnjič navita?«

»Zadnjo sredo«, se je oglašil uslužni odgovor. »Ura teče dva tedna.«

»In je čisto točna, kaj ne?«

»Ne, zmerom je za pet minut naprej. Bila je neka posebna navada gospođa Korena, da je moralo biti tako. Mislil je, da ne more nikamor zamuditi, če kaže ura pet minut več.«

»Dobro. Še nekaj bi rad vedel. Ali veste morda za krstno ime gospodične Novakove?«

»Da, slišal sem že enkrat, ko jo je njena mati poklicala... Pa se ne morem spomniti... Tako po rusko se je glasilo. Nataška ali tako podobno.«

»Morda Nataša?«

»Da, da!« je vzklilni stari nerodni sluga zadovoljno. »Nataša, Nataša so jo klicali.«

»Hvala lepa! Zdaj lahko spet greste.«

Ko ga sluga ni mogel več slišati, je Dvornik pokazal Severju pismo, ki ga je bil pr j pobral pod pisalno mizo.

»Čitajte!« je rekel kratko in Sever ni okleval sediti pozivu. Na močno dlisečem listu je bilo s precej nerodnimi črkami zapisano:

»Dragi prijatelj!

Tisočkrat hvala za lepe, lepe cvetice, s katerimi ste me spet danes razveselili. Pa saj ni bilo treba tako dragocenege cvetja. Srečna sem že, če samo vidim, da zmerom mislite name. Kar ste mi pa pisali o Rihardu Lipovcu je vse nesmisel. Prisegam vam. Res je, da me ta zoprni človek že več tednov nadleguje z ljubezenskimi ponudbami. Jaz ga ne maram za nič na svetu. Če se mi je nekoč za prav malo časa zdelo, da sem mu nekoliko naklonjena, je bilo to še preden sem spoznala vas. Vse tisto je že zdavnaj pri kraju. Naduti človek mi je postal skrajno neljub. Ker sem ga že dvakrat kar po svoji materi odslovila, mi je včeraj pismeno grozil. Kaj pravite k temu? Ali ni osel? Čisto jasno sem mu odgovorila, naj me pusti za zmerom pri miru, sicer se ga bom morala odkrižati na učinkovitejši način. Upam, da ima zdaj zadosti. Ali se bova drevi videla?

Tisoč pozdravov vam pošilja srečna

Nataša.

(Dalje)

re ugotoviti, da je bilo gospodarsko leto 1935—1936 zelo dobro tako glede velikosti donosa kakor tudi glede cen proizvodov. Položaj kmeta in njegova plačilna sposobnost se znatno popravljata. To dokazuje tudi okolnost, da se je okrepil promet nepremičnin, t. j. kupovanje zemlje, kar je povzročilo dvig cen za 10—30%, posebno v južnem Banatu. Tudi sami trgovci in obrtniki opazajo, da se je povečala kupna moč kmetov, ki so bili v zadnjih težkih letih prisiljeni kupovati in izvrševati popravila samo v najmanjšem obsegu. Kmetijski stan je prišel v boljši položaj razen vinogradnikov, ki so na slabšem kot so bili kdaj prej. Dobro gospodarsko leto, dobre svetovne in notranje cene, ureditev kmečkih dolgov so najvažnejša dejstva, ki povzročajo, da se bo stanje kmetijstva obrnilo na bolje. To še ne pomeni, da so naši kmetje prebrodili najtežji položaj. Davki in doklade so že vedno visoki. Za kmete v Banatu je važno vprašanje ključa katastrskega čistega dohodka, ki je nesorazmerno visok, katerega bi pa bilo potrebno znižati.

Nismo nevoščljivi vojvodinskim kmetom, da so dobili za svoje trdo delo vsaj enkrat pravično plačilo. Slovenski kmet nima kaj prodati, ko so hlevi prazni in gozdovi že redki. Zato kar ni videti, kdaj bodo tudi našemu trdnemu napočili boljši časi. Bojimo se le, da bodo pri zelenih mizah spet posplošili vojvodinsko dobro leto in bodo rekli: Vsem kmetom gre dobro, čeprav ima naš kmet, ki kunuje moko, le škodo od blagostanja vojvodinskega kmeta.

DOPISI

BOŠTANJ OB SAVI. Naši nasprotniki so se pri občinskih volitvah za vsako ceno hoteli polastiti občine. Leta 1933 izvoljeni občinski odbor s predsednikom Dobovškom Francem je bil tik pred volitvami radi dobaviteljstva razrešen. To razrešitev so nasprotniki grdo izrabili v agitacijske svrhe. Občinski odbor, ki je celo dobo skrbno in pravično vodil občino, je bil ob agitaciji obdolžen celo nepoštenosti. Toda vsi shodi, sestanki in obhodi po vaseh, celo na predvečer volitev, vsa vsiljiva agitacija, cel štab zapisničarjev iz Ljubljane i. t. d. ni moglo preprečiti poraza. Ponovno izvoljen naš župan Dobovšek France je bil sprejet in odnešen na dom ob navdušenju, kakršnega v Boštanju še ne pomnimo. S tem je njemu in bivšemu skoro v celoti tudi sedanjemu odboru dano najlepše zadoščenje in obenem pobuda za nadaljenje dela v dobrobit občine.

IVANJKOVCI. (Smrtna kosa). Nedavno je po dolgi bolezni umrl v Veličanah g. Jurij Tomažič, posestnik. Bil je poleg svojega posestva mnoga leta oskrbnik pri raznih posestnikih in dober vinogradniški strokovnjak. Bivši občini Veličane je bil dolgoletni župan, v združeni občini pa občinski odbornik, sodni cenilec itd. Naj v miru počiva.

Domače novosti

* **Upokojenci posredujejo.** V Beogradu se je mudila več dni deputacija državnih upokojencev iz vse države. Na merodajnih mestih je posredovala za redno izplačevanje pokojnine. Deputacija je posredovala pri posameznih ministrih tudi v drugih zadevah, ki se tičejo državnih upokojencev. Deputacijo sta sprejela tudi oba slovenska ministra, ki sta ji obljubila vsestransko podporo. Slovenske državne upokojence je zastopal dr. Ivan Vratačnik, predsednik upravnega sodišča v poklju.

* **Ljudske odre in njihove režiserje** opozarjamo na novo dramatizacijo Jurčičevih »Rokovnjačev«, ki so izšli v priredbi Ferda Delaka pri založbi »Naš oder« v Ljubljani, Gajeva ul. 8. Odri, ki si nabavijo 15 knjiž za 250 Din, so oproščeni vseh avtor-

skih dajatev za vpriporitev tega dela. — V novi Delakovi dramatizaciji so Jurčičevi »Rokovnjači« popolnoma novo, sodobnemu odru odgovarjajoče močno dramatično delo, ki bo pri občinstvu našlo popolnorožumevanje in močan odmev. Posamezni izvod stane Din 20.

* **Elektrifikacija prodira na Mursko polje.** Falsko električno omrežje je sporazumno z g. Ivanom Ribičem, lastnikom mline v Cezanjevcih, postavilo pri Ribiču v Cezanjevcih nov transformator ter bo s tem elektrificiran mlin in vas Cezanjevci. Odtod je tok projektiran v Hönigmanovo opekarno v Lukavce, odkoder se bo razširilo omrežje tudi po Lukavcih ter dalje v Križevce in sosedne vasi. V tem bo tedaj velik korak naprej, k čemur je pripomogla podjetnost posameznikov, kakor tudi občinski odbor občine Cezanjevci.

* **Občinske doklade za gasilske namene.** Po odredbi ministrstva za telesno vzgojo, ki je bila izdana letos avgusta, pobirajo občine posebne doklade do 5 odstotkov izključno v gasilske namene. Te doklade morajo vnašati v svoje letne proračune in jih potem v polnem obsegu izplačevati gasilskim četam. Starešinstvo gasilske zajednice za dravsko banovino priporoča vsem četnim upravam, naj predložijo svoje s proračuni opremljene prošnje pravočasno občinam, da bodo one sprejele primerne podpore za gasilstvo v svoje proračune. Dva izvoda take prošnje naj se dostavita župni upravi za arhiv, en izvod pa sreski upravni oblasti, ki odobrava občinske proračune.

* **Smrtna nesreča.** Nedavno smo poročali o tragični smrti 56 letnega železničarja Stefana Žižka, ki ga je brezvestni kolesar v Košakih do smrti povozil in pobegnil. Orožnikom se je posrečilo izslediti kolesarja. Je to 20 letni posestniški sin Jožef Klemenčič iz Vukovja v Slovenskih goricah, ki se je usodnega dne peljal skozi Košake in na kolesu vozil svojo zaročenko. Klemenčič se je po nesreči več dni skrival in niti domov ni prišel. Kolesarja so aretirali in izročili sodišču.

* **Preobilen blagoslov v hlevu.** Industrialec Karel Lenhard v Požarevcu ima svinjo, ki je vrgla enkrat 22. drugi pa 18 mladičev. Ker ni mogla dojit vseh naenkrat, jih je morala prevzeti nekaj druga svinja. Vsi pujski so ostali živi.

* **Pod voz je padel.** Hlapcu Francu Saši iz Maišperka so se te dni splašili konji na cesti. Ko jih je hotel zadržati, je prišel pod voz, ki mu je šel čez prsi, da je zadobil težke notranje poškodbe.

* **Drzna tatvina.** V neki ptujski hotel se je splazil tat, ki je vdrl v sobo za tujce in odnesel kovčeg poln obleke Tatvina je bila takoj prijavljena policiji, ki je sicer našla kovčeg v bližini klavnice, vendar pa je bil isti prazen, ker je tat s plenom pravočasno izginil.

* **Skrivnostni strel.** Ko se je te dni vračal z obiska 24 letni posestnikov sin Arnejčič iz Paradiža v Pristavo v Halozah, je na cesti iz teme počil iz samokresa strel. Krogla je zadela Arnejčiča v levo roko in mu odtrgala sredinec. Ranjencu je nudil prvo pomoč tamošnji zdravnik, ki ga je nato odpeljal v bolnišnico. Orožniki zasledujejo napadalca.

* **Do vratu zasut.** V Smodnji Kungoti se je pripetila 17 letnemu delavcu Ivanu Jakobu zelo huda nesreča. Mladenič je kopal v neki jami pesek. Nenadoma se je vsul nanj plaz in ga zasul do vratu. K sreči so bili blizu ljudje, ki so slišali obupne klice in delavca rešili strašne smrti. Jakobu se je zlomila leva noga nad kolonom, utrpel pa je tudi zelo hude notranje poškodbe. Ponesrečenca so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

* **Ustreljen posestnik.** Pri Bratoncih v Prekmurju so našli s strelom usmrčenega posestnika Andreja Poredasa. Ustreljen je bil iz samokresa. Okoliščine kažejo, da je postal žrtev roparskega umora. Orožništvo vrši poizvedbe.

Opomin zamudnim naročnikom

Da se naročniki zamudniki nikakor ne bodo mogli izgovarjati, da za dolg na naročnini niso vedeli, smo jim poslali ta tedenski enkrat — to pot pa zadnjikrat v letu — položnice. Onim, ki so še za vse leto dolžni, smo pribili 2.— Din za prejšnje opomine in položnice, ker pri tako nizki naročnini teh stroškov, povzročenih po krivdi zamudnikov, sami ne moremo več trpeti.

Pozivljamo vse zamudnike, da store svojo dolžnost nemudoma in plačajo na nje odpadle vsote. Onim, ki se za naš opomin ne bi zmenili, pa bomo poslali poštnega sluga v hišo, da pobere za nas s poštnim nalogom dolžne zneske. Ta način pobiranja je seveda dražji, ker računa pošta za taka opravila posebne pristojbine, ki pa jih moramo naprtiti dolžnikom. Zato naj nihče ne čaka, ampak naj prostovoljno plača, kar je »Domovini« dolžan.

Uprava »Domovine«

* **Na vasi ustreljen.** Prejšnji ponedeljek zjutraj so našli na Bučki med hišo Ane Krašovecve in hišo posestnika in trgovca Martina Znidaršiča mrtvega Jožeta Goloba iz Močvirja. Očitno je bilo, da je postal žrtev zločina. Pokojnik je bil šele 24 let star in sin vdove po invalidu Terezije Znidaršičeve iz prvega zakona. V nedežjo ob 22. uri je bil še v Selakovi gostilni, videti mu je bilo, da je zelo potr. Toda ker je zmeraj bil dober družabnik, je postal kmalu še precej razpoložen ali se je vsaj delal takega. Naposled se je v Selakovi gostilni od vseh poslovil, jim stisnil roke, voščil lahko noč in odšel, kakor je rekel, domov. Kaj se je potem zgodilo, je za enkrat velika in žalostna zagotetka. Takoj zjutraj, ko so ga našli mrtvega, so bili o tem obveščeni orožniki na Raki, katerim sta prišla v pomoč še dva orožnika iz Skočjana. Storili so vse mogoče, da doženejo zločinca. Jože Golob je bil ustreljen, zato je sum padel na nekoga, ki je zaradi strela imel že večkrat opravka z oblastmi in tudi z okrožnim sodiščem v Novem mestu. Pokojnika so dali orožniki prenesti v mrtvašnico. Že pri nalaganju na nosilnico so ugotovili, da je bil nesrečni fant ustreljen na levi strani prsi naravnost v srce.

Tat — morilec. V Dokležovju se je pripetila tragičen dogodek, ki povzroča v vsej okolici splošno razburjenje. Žrtev zločinca je postal posestnik Alojz Poredoš, ki ga je neznanec ustrelil v temni noči v njegovi lastni hiši. V noči se je prebudila soproga posestnika Poredosa, ker je čula nek šum. Opazila je v shrambi za zrnje luč ter je prebudila svojega moža Alojza, potem pa je naglo stopila proti shrambi, na kateri so bila vrata odprta, ter jih zaloputnila in zapahnila. Tat je bil na ta način ujet v shrambi kakor v kletki. Mož je hitro prebudil ostalo družino, se oborožil z vilami in vsa družina je šla nad tata. Žena je držala luč, mož je stal pri vratih z vilami v rokah, za njim pa še njegov brat in mati. Komaj pa je odprl vrata na shrambi ter pozval tata, naj pride ven, so počili iz teme streli trikrat zaporedoma. Vse tri kroglice velikega, vojaškega kalibra so zadele posestnika v desno stran pod pazduho. Par korakov je še napravil, pa se je zgrudil mrtev. Nastalo zmešnjavo je izrazil tat ter pobegnil nepoznan. Ubiti zapušča ženo in tri nepreskrbljene otroke v starosti od 4 do 8 let. Pokopali so ga ob veliki udeležbi ljudi v nedežjo.

* **V potoku je utonil.** V Račah se je pripetila smrtna nesreča, ki je povzročila precej razburljive govorice. Razglasilo se je namreč, da je bil ubit sin gostilničarja Lešnika, poznanejša preiskava pa je pokazala, da je imenovan postal samo žrtev nesreče, katero je zakrivil sam, ker je bil vinjen. Padel je v rački potok, ki je precej plitek, ter utonil. Našli so ga že mrtvega.

* Z ljujiko mu je posejal njivo. Te dni je oral kmetovalec Martinčič v Žebniku njivo, na kateri je hotel naslednji dan sejati žito. Z velikim ogorčenjem pa je opazil, da mu je neki zlobnež ponoči posejal njivo z ljujiko, kar je storil nedvomno iz maščevanja. Vprašanje je, kako je prišel neznanec do tolike množine ljujike? Posesnik Martinčič je moral preorati drugo njivo, na katero je seveda takoj vsejal žito, prvo pa je posejal z deteljo.

* Vlom in tatvine v Halozah. V zadnjem času so bili vlomi in tatvine v Halozah na dnevnem redu, ne da bi prišli tatovom na sled. Končno pa se je orožnikom v Leskovcu in onim pri Sv. Barbari v Halozah posrečilo izslediti tolpo, ki je ogrožala ondoto prebivalstvo. Tri osebe in sicer: 30 letni Rudolf Hrzenjak, 69 letni Franc Haberka in 28 letna Bara Veit, vsi trije iz Maruševca na Hrvaškem, so že pod ključem pri okrajnem sodišču v Ptuj. Vodja te vlomilske tolpe 36 letni Štefan Prasniški, tudi iz Maruševca, pa je pobegnil in se še skriva.

* Izpred sodišča za zaščito države. Z razsodbo državnega sodišča za zaščito države od 29. oktobra 1936 je obsojen strojevodja iz Ljubljane Jakob Žorga zaradi članstva in propagande komunizma na šest let ječe in in trajno izgubo častnih pravic. Iz iste skupine je obsojenih še 11 udeležencev zaradi istega dejanja na kazen od enega do štirih let ječe in na 5 let izgube častnih pravic.

* Žrtev dela. Pred nekaj dnevi se je pripetila v tovarni Ježek v Melju huda nesreča. Razletel se je smirkov brusilni kamen zaradi prevelike brzine in kos kamna je zadel z veliko silo v glavo 21 letnega ključavničarskega vajenca Martina Kranjca. Prebil mu je lobanjo in je delavec podlegel poškodb.

* Prekmurski cigani na vlomilskih izletih. V mariborski okolici se zadnje čase dogajajo številni drzni vlomi v trgovine in zasebne hiše. V večini primerov se je ugotovilo, da so bili vlomilci cigani iz Prekmurja. Tudi v lom v Lorberjevo trgovino v Št. Petru pri Mariboru so sedaj oblasti pojasnile. Izvršili so ga štirje cigani, katerim se je pridružil še 32 letni Franc Kamenar iz Merhatovcev v Prekmurju. Pri njem so našli del plena, ki ga je razprodal po okolici.

* Velik vlom. Nedavne noči so v Kranju prta z nekim posebnim ključem, toda vlogovino. Vrata v trgovino so bila sicer za neznan zlikovci vlomili v Černeličevo trgovino, ki so imeli prav tak ključ, saj so vrata z lahkoto odprli. Iz trgovine so pobrali precej kamnina, sportnega blaga za plašče in suknje, kmeta, hlačevine itd. za približno 20 tisoč Din. Iz pulta pa drobila za 250 Din. Vlomilce seveda zasledujejo orožniki kranjski trgovci se pa po pravici boje v lomilске tolpe, ki tako spretno vdira v trgovine.

* Z motiko ga je ubil. Pred mesec je v motiko udaril svojega svaka Ivana Polančiča s tako silo po levem temenu, da je Polančič za posledicami poškodb umrl. Pred sodiščem je Bezjak izpovedal, da je hotel ščititi svojo sestro Julijano pred napadi od strani svojega svaka pokojnega Polančiča, ki se je tistega dne napil šmanice. Ko je potem Polančič s silo vdrl v hišo svojih staršev, kamor se je zatekla njegova sestra Julijana, ga je v veži hiše Bezjak dvakrat udaril z motiko po glavi, da mu je zdrobil lobanjsko kost. Razprava je bila v svrhu zaslišanja nekaterih novih prič preložena.

* Žalostna smrt božjastnega dekleta. 35 letna Angela Koritnik iz Toplic pri Zagorju je že dolga leta bolehal za božjastjo. Preteklo soboto zjutraj o je zopet napadla božjast in jo vrgla na tla. Pri tem pa je padla tako nesrečno, da si je zlomila tilnik in bila v par minutah mrtva.

* Požig. Nedavne noči je zgorela na Pohorju velika moderno urejena planinska koča, ki je last tovarnarja Lauricha iz Konjic. Dokazano je, da je bil ožen podtaknjen. Škoda se ceni nad 300.000 Din in je deloma krita z zarovalnino. Koča je bila opremljena z centralno kurjavo, vodovodom, kopalnicami itd. V času nesreče je stanoval

v koči kot čuvaj neki brezposelni mizar, ki si je komaj rešil golo življenje.

* Izropana trgovina. V Orešnjevcu pri Pragerskem so vdrl vlomilci v trgovino Jožefa Kapuna ter odnesli raznega blaga v vrednosti več tisoč dinarjev. Sedaj poizvedujejo za vlomilci.

* Mater je ustrelil. Na Radovici pri Metliki se je dogodil pred mesece strašen zločin, kakršnega naša kronika k sreči le redko zabeleži. Zaradi tega zločina je stal sedaj pred sodiščem, komaj 17 letni sin Jože Jurglić, ki j e ponoči udrl v spalnico svoje matere Marije Režek in spečo ustrelil z revolverjem v glavo. Sodišče je mladega morilca obsodilo na 15 let robije. Sodišče je sinu morilcu prisodilo tako nizko kazen, spričo njegove mladosti, odkritega priznanja in globokega kesanja.

* Požar. 29. X. pa je zgorela Cimpermanna domačija v Št. Vidu. Škoda je tim večja, ker je imel že vse pridelke pod streho in je sedaj, tik pred zimo, brez vseh sredstev.

* Tragična smrt. V soboto pred Vsemi svetimi je šel kot običajno žel. kovač Kralj Ivan iz Podpeči pri Preserju v svojo službo, ki jo je opravljal v žel. kurilnici II. v Ljubljani. Nihče ni slutil, da je šel Kralj zadnjič v službo. Domov je prišel s popoldanskim vlakom, odšel ženi mesečni zaslužek in se podal na njivo. Zvečer se je mogel v temi vračati ob Ljubljani iz njive proti domu. Najbrže je izgubil smer in je zdrknul po bregu v reko Ljubljanico, kjer je revež našel prezgodnji grob. Na Vseh svetnikov dan v zgodnjih jutranjih urah, ga je našel čoinar Jaka Pristavec — sedečega kak meter pod gladino Ljubljane. Obvestil je takoj podpeško orožniško stanico, da so zamogli ugotoviti dejanski položaj, nakar so ga prepeljali na dom pastorka Ivana Jarca v Podpeči, odkoder je bil v torek 3. t. m. lep pogreb v Preserje k sv. Vidu. Pokojni je bil po rodu Čeh, strogo naprednega mišljenja, miren in obče priljubljen vsepovsod.

* S hrbtom je padel na sekiro. Ko je 40 letni rudar Ivan Golouh s Trnovca pri Laškem delal v gozdu, mu je na neki strmini spodrsnilo. Padel je tako nesrečno na sekiro, da se mu je ostrina zarila v hrbet. Težko poškodovanega Golouha so prepeljali v celjsko bolnišnico.

* Kazen za uboj. Pred sodniki malega kazenskega senata je stal 22 letni hlapec Herman Vohak iz Zg. Dupleka. Obtožnica mu očita, da je 13. septembra s kolom ubil posestnika Pavla Dvoršaka, ki je v vinjenosti izžival njegovega gospodarja. Obtoženec, ki je dejanje priznal, je bil obsojen na 4 leta robije.

POPOTNIKOVA TORBA

Vzorno občinsko gospodarstvo

Iz Stražišča pri Kranju nam pišejo:

Zmaga dosedanjega zaslužnega župana g. Antona Križnarja in njegove liste je v vseh krogih prebivalstva kar najbolje odjeknila. Prinesla je zadoščenje vztrajnemu in uspešnemu poštenemu delu za dobrobit našega kraja.

Ko je župan Križnar dne 4. maja 1932 prevzel občinske posle, je bila blagajna prazna in še tistih par dinarjev za občinske reveže je moral posoditi iz lastnega žepa. Sploh je bilo občinsko gospodarstvo zane-marjeno v vsakem pogledu.

Z največjo vneto se je župan Križnar, ki so ga zvesto podpirali njegovi sodelavci v občinskem odboru, lotil obnove, modernizacije in sanacije Stražišča in ostalih delov občine. Narejen je bil rezervoar za vodo pred Sitarsko zadrugo, kanalizirani Galska in Sokolska ulica, popravljena vsa občinska pota v Bitnjem, Stražišču, Drolovski, Bregu itd. Postavili so več betonskih mostov in škarp, zravnavali več ovinkov in

klancev. Napeljala se je javna razsvetljava za Stražišče, Breg in delno tudi za Bitnjo, Orehek in Drolovko. Naredile so se ceste iz Stražišča v Psevo, Javornik in Gorenjo Savo ter cesta iz Sp. Bitnja v Mlinar. Popravljena je bila šola, nabavljene številne šolske in občinske potrebščine. V Bitnjem je bila kapljena občinska gramoznica, kupljen je bil tudi svet za novo občinsko cesto. Za vsa ta dela je zbral župan preko 100.000 dinarjev podpor od javnih korporacij, ostalo pa je prispevala občina. Kljub temu je imela občina vsako leto po več tisoč dinarjev prebitka, lani celo preko 33.000 Din. Pri vsem tem je občina uspešno posredovala pri preskrbi podpor za gnojne jame, za popravo hlevov, za Galsko društvo, Strojno zadrugo itd. Danes ima občina na-loženega denarja 139.000 Din, pri tem pa je v tej dobi narasla še vrednost inventarja za 74.000 Din.

Obširen je tudi delovni program za novo poslovno dobo. Od banske uprave so že odobreni načrti za popravilo in izboljšanje občinskih cest, zlasti one od Šmartinske ceste do Gorenje Save, dalje zveza s cesto Kranj-Škofja Loka, cesta od Japelja do Logarja, iz Stražišča po Bantalah do Zg. Bitnja, od Zg. Bitnja do državne ceste itd. Izidari so že načrti za vodovod, ravno tako za regulacijo Zabnice, ki je neobhodno potrebna. Povečala se bo šola in to brez obremenitve občanov. V načrtu so dalje še občinski ubožnica občinski dom ter javna razsvetljava v onih vaseh, kjer je še ni.

Prebivalci občine so prepričani, da bo župan Križnar s svojim delavnim občinskim odborom krepko nadaljeval, kar je tako uspešno začel.

ZAHVALA

Vsem volilcem, ki ste v najtežji borbi izkazali meni in mojim sokandidatom zaupanje, in izvojevali tako lepo zmago, se iskreno zahvaljujem. Posvetil bom tudi v bodoče vse svoje moči koristim in napredku naše občine in vsega njenega prebivalstva.

Stražišče, 29. oktobra 1936.

Anton Križnar, predsednik občine

Vlom v Tunjicah

Tunjice, 28. oktobra.

Včeraj je bil v Tunjicah pri Kamniku izvršen drzen vlom. Dopoldne sta se priplazila v hišo Marije Kranjskove v Tunjicah št. 34 dva svedrova. Pod zglavjem na postelji sta našla 6.000 Din, 10 zlatnikov po 10 kron in dva jopiča. Blago in denar sta seveda pobrala in se naglo odpravila proti Cerkljam. Eden izmed njiju je večji, drugi je manjši, oba pa krepke postave. Večji ima usnjat sportni jopič, drugega so opazili z aktovko pod pazduho. Včeraj okrog poldne so ju videli v Gmajnici pri Komendi. Kamniška orožnika, ki sta se odpravila za njunim sledom, sta se oglašila tudi pri nekem znanem vlomilcu v Cerkljah in izvršila pri njem hišno preiskavo. Pod posteljo v sobi sta našla 32 letnega Ivana Ocvirka, katerega že dolgo časa iščejo zaradi dveh tatvin v kamniškem okraju. Pri njem sta našla sveženj vitrihov in revolver. Vendar pa se je izkazalo, da njega ni bilo pri vromu v Tunjicah. Kdor bi opazil opisana vlomilca, naj ju nemudoma naznani najbližji orožniški postaji. Kakor kaže, sta se odpravila kam proti Ljubljani ali na Gorenjsko.

PREVIDNOST

Matevž: »Tvoja žena je odšla na dopust?«

Tomaž: »Res, in jaz ji pišem dvakrat dnevno!«

Matevž: »Kako to, ali si tako zaljubljen ali kaj?«

Tomaž: »To ne, toda rekla mi je, da se bo takoj vrnila, če ne prejme od mene dnevno vsaj enega pisma!«

Avgust Senoa

KMEČKI PUNT

Tukaj je pogodba med kraljevskim sodnikom in gospodom konjušnikom. Ko bo ta reč opravljena, bo gospod knez Batori vrnil vsa svoja in Tahijeva dolžna pisma. Toda sedaj je treba biti previden pred vsem molčati, da stara Heningovka ne bo začela sumiti, ker bi nam ona lahko vse skazila. Vi, prečastiti gospod kanonik, pa ostanite med tem časom mirni. Vi, Jurij, se vrnite ob zori na Susjed. Ni, potrebno, da bi naju kdo videl skupaj. Jaz bom s pisateljem Grgo Dombrojem prišel pojutrišnjem tje. Pripravite inventar, da se bo vse v popolnem redu zapisalo in oddalo. Plača vam bo ostala kakor doslej, živite pa lahko v Zagrebu. Jaz bom počakal, da se bo vse po inventarju oddalo in prevzelo, da si Heningovka zopet ne bo premislila. Sedaj pa, prijatelj gospod kanonik, z Bogom! Preden bom odšel iz Zagreba, se bomo še videli. Poiskati grem Dombroja. Prav ljubo mi je, da se je vse tako lepo izteklo. Z Bogom! Palfy se je gosposko priklonil in urno odhitel po stopnjicah, do katerih ga je kanonik molče spremlil.

III.

Tretja nedelja po veliki noči. Na prisojah zeleni in spomladinskem solncu na bregovih hrvaškega Prigorja mlada šuma, iz zelenja pa se kažejo beli plemiški dvorci. Brzo hiti Sava pod mladim žoltim vrbjem, blesteča se od solne luči. Popoldne je in solnce se je sklonilo k zatonu. Po modrikastem nebu bebdijo tanki zlati oblaki, zakrivajoči od časa do časa solnce. Izza oblakov se vsipljejo proti jugovzhodu svetli prameni po ravnini, zdajpazdaj vržejo oblaki po nji ogromne sence. Zrak je čist kakor biser. Kamor ti oko seže, vidiš mlado strn, živo zelenje bujnih travnikov in gajev, sredi te ravnine pa lahko oddaleč razločiš, kako stopa belo oblečena ženska preko polja, kako hiti konjenik po cesti, kako meče vitka, visoka jablana, stoječa samotna sredi polja, svojo ogromno senco po svetlem zelenju. Tam doli na jugu pa leži orjaška grmada s stotino svetlih in temnih gub. To je Okiška gora. Iz reber ji je planilo samotno brdo, na vrhu pa se mu svetlika Okiški grad. Blíže in niže pod goro se razkazujejo hišice mesta Samobora, bele, kakor golobice. Nad Samoborom se blišči streha cerkvice Sv. Ane. Od Okiča proti zapadu se nizajo kranjske gore, katerih gosto šume in leskečejo v svetlem zelenju, iz katerega se dvigajo sivi okrogli stopi mokriškega gradu in bogata vas Jesenice, kjer je brod gospoda Gregorijanca. Proti vzhodu nebo nekoliko bleđi in na njem se črta temnomodro zagrebško pogorje, skušajoč se k Savi, kjer se na bregu dviga hrib in na njem grad Susjed, ki mu po obzidju trepetajo žolti solnčni sijaji. Sredi te pokrajine je vas Brdovec. Komaj jo vidiš. Osivele starke, lesene kmečke kočice se skrivajo za gostimi sadovnjaki, ki so že otresli belo cvetje; komaj kak žarek prodre skozi njo na dvorišče, kjer se solnčna svetloba igra v mlaki, okoli katere gaga jata belih, puhastih gosi. Le cerkveni zvonik dviga nad sadno drevje svojo rdečo glavo. Kak vrišč je na travniku za vasjo! Glej tam otroke! Lasje svetli kakor klasje, lica okrogla kakor rdeča jabolka. Občedeni so samo v srajco, ki je prepasana z jermenom. To skače, to vrešči, to ploska z ročicami in potaka s palico veliko kroglo. Oglušel bi človek ob tem. Celo predržni vrabec, ki na cvetoči glogovi vejici preži na zlate mušice, se preplaši in prhne preko plota. Prijetno je, topleje, cvetje diši kar je moč in človeška duša se odpira kakor cvet. Ravno kar so odpele orgle, ljudje gredo od večernic. Med mejami hitijo kmetje in kmetice. Samo tu ali tam stoji ob prelazu kaka botra v beli obleki pod rdečo pečjo ter modruje s sosedom o mrazu, prej in ženitvi, kakor je pač že navada ženskega jezika.

Ob koncu vasi stoji sredi češpjevja kmečka kočica, ob njej hlev, sušilnica in kozolec. Bela je kakor snaha na mlado nedeljo, lepo podrita z novo slamo. Češpjevje je gosto, samo po njegovih vršičkih trepetajo sončni žarki, nižje doli sam lep hlad. Ob lesenem pristresku stoje v prizemlju velika lesena vrata. To je klet; ob njej miza in dve lesení klopi. Pod češpljevjem se po trati prekopicavajo otroci okoli dremajočega kodra; na stopnjicah pristreska sedi mačka in si s šapo gladi svojo belo glavo, iz bližnjega hleva pa moli krava svojo radovedno glavo. Vidi se, da sta tukaj božji blagoslov in človeška sreča doma. Ta tiha sreča odseva najlepše na rdečih licih lepe, krepke žene, ki gleda naslonjena na gole, okrogle lakte, s pristreska s črnimi očmi na ta kotiček rodoljske sreče. Njena koža je bela kakor njena obleka, usta rdeča kakor gosti venec korala, ki ji pada na polna prsa. Na njenem okroglem licu ni ne ene gube. Črni lasje, speti pod međen glavnik, so brez sivih nití. Na koncu dolžih trepalnic in bujnih ustnic zatrepeta včasih nasmeh in se pokažejo beli zobje, pač odsev, da je srce baš zatrepetalo v veselju. Živahno ji zasije oko, če se ustavi na človeku, ki stoji pod napuščem pri mizi v veseli družbi. Ni več mlad, toda močan in prijetne zunanosti je. Visok je, da se mora skloniti celo v cerkvenih vratih. Iz bele, razgaljene srajce mu slijo široka prsa, močna, kakor da so iz jekla, na vitkem vratu mu čepi velika okrogla glava. Njegovi plavi lasje so pristrizeni, brada obrta, samo preko močnih ustnic se mu spuščajo nekoliko osivele brki, najlepši kras širokega lica, iz katerega seva dvoje temnih, modrih oči, kakor dvoje kresov na gori. Moj Bog, koliko viharjev je že hrumelo preko tega lica, koliko dežja ga je pralo, koliko solne ga je žgalo. Mrko je, kakor da je kovano iz bronu, toda lepo je, krepko, junaško. Možno nima na sebi drugega ko srajco, hlače in nove opanke. Najbrže je tukaj doma. Z levim laktom se naslanja na zid, z desnim se je podprl v bok, eno nogo je prekrizal preko druge. Tako stoji in mirno gleda tri može, ki se razgovarjajo ob polnem vrču vina. Malo govori, pozorno posluša, včasih se zamisli, včasih se nasmehne, včasih krepko potegne iz vrča.

»No, kaj se je tam pri vas na Susjedu preobrnulo?« vpraša mož z jasnim glasom tenkega, zagorelega gizdalina ozkega obraza, ki je sedeč na mizi zvonil z nogami, da so se videli fini črevlji in bele, izvezene hlače.

»E«, je odgovoril gizdalín, pomaknil črno čepico na levo in pregnal muho z rdečega telovnika, »selimo se, boter Ilija, to se pravi, stara se seli in gosposične Zofka, Kata, in Anastazija. Midva z gospodom kaste'onom Puhakovičem ostaneva za seme na Susjedu. Tako je naša milostna gospodinja Uršula zapovedala. Sama pa pojde jutri ali pojutrišnjem v Stubico.«

»Čudna muzika«, zamrmra slaboten, majhen suhač z glavo, ki je bila podobna stari, grčasti vrbi, lasje pa suhemu trsju, »čudno« reče podprt na lakte in gledajoč v gizdalina, »da je stara sova zapustila svoje gnezdo.«

»E«, reče gizdalín in tlesne z jezikom, »niti moja nora glava ne more najti konca te niti. Vendar pa se mi zdi, da jo je kakšna madžarska zvižaja pregnala s Susjeda. Lahko mi porečete, da nisem Andrica Horvat, služabnik njene milosti, gospe Heningovke, temveč črn cigan, če ni res tako.«

»Toda povej mi, dragi Andrej«, pravi gospodar Ilija Gregorič, »kaj menijo o vsem tem gospodje zetje.«

»To sam Bog ve«, je zmajal Andrej z rameni. »Jaz ne vem, ali jim je prav, ali ne. Gospod Konjski se je dolgo v noč pogovarjal z ono madžarsko trto, ki jo je poslal Ba-

tor. Ob slovesu šta si pa lepo dala roke. Gospoda Kerečana ni tukaj. Gospod Štefan Gregorijanec, ki je nenadoma prišel z Mokric, pa je stopivši s konja hlapca nemilo oplazil z bičem in zdelo se mi je, da je bil kar besen. Pozneje smo čuli, kako je kričal nad Konjskim in gospo Uršulo in tolkel po mizi. Vražja kri je res in taka je pač njegova navada.«

»Da, da«, je potrdil brdovski župan Ivan Horvat, sključen stavec s pristrizanimi sivimi brki, oblečen v modro suknjo, ki je dotlej mirno sedel, držal z rokami oklenjeno palico in nepremično buil v dremajočega kodra. »Da, gospod Štefan je vražja kri. To ve celo Prigorje, vedo pa tudi na oni strani Save Kranjci — Jeseničani. Odkar je vzel našo gosposično Marto, se mešajo gospoda na Susjedu kakor piškurji.«

»Lahko je njemu«, je opomnil rdeči suhač Matija Gušetič in smeje pokazal bele zobe kakor volk v šumi. »To je prav po gosposko in gospodi je dovoljeno vse!«

»Čul sem nekoč«, je nada'jeval župan, da je težko služiti dvema gospodom, in naš vrat nám pravi, da ta beseda ne laže. Jaz se tukaj ubijam z županstvom že trideset let in Bog mi je priča, da večkrat tudi na tešče nisem vedel, ali sem možak ali baba, tako mi je po glavi šumelo od razne gospode. Ta vleče sem, oni tje, mi pa stojimo razpeti in od obeh plati pada po našem hrbtu.«

»Ne bojte se, dragi župan«, se nasmeje Andrej. »Odslej bo padalo samo z ene strani. Susjed in Brdovac sta last Madžara Batora. Stubico pa komandira moja milostna gospa. Midva z gospodom Puhakovičem bova za Heningovko samo od strani gledala, kako madžarske miši glodajo našo slanino. Midva sva tukaj samo na straži!«

»In kdo bo Batorov poverjenik?« je vprašal Gušetič.

»In ti tega ne veš, šepas! moj Matija«, je zaploskal gizdalín. »Ali nisi še videl onega debelega Grge, gospoda Grge Dombroja, ki je prišel namesto Jurija Svesvetičkega? Nekak Medžimurec je. Ne ve se, ali je Hrvat ali Madžar, toda po trebuhu se mu vidi, da tehta za pitanega vola. Botra Kata, se je obrnil gizdalín proti ženi pod lopo, »pazite na svoje gosi, kure in prašiče, ker vam bo novi Batorov oskrbnik snedel vse skupaj s perjem, puhom in ščetinami. Njegov želedec je prava beraška vreča. Ta dobri Grga pol dneva je in pije, pol dneva pa smrči. Namesto da bi s svojim šilastim peresom pisal račune, maže svoje šilaste brke s smrdljivim lojem. To vam bo gospodarstvo, kakor da so kobilice prišle v Brkovac na žeganje!«

»Kaj pa je s starim oskrbnikom, gospodom Svesvetičkim?« je vprašala nato Kata, žena Ilije Gregoriča.

»Vrag vedi, kaj«, je odgovoril gizdalín. »Veter ga je odnesel ponoči brez sledu. Da je obolel, da mora v Zagreb — in kaj še vse. Saj vemo, kakšna čudna bolezen je, če moraš zdrav požirati grenke kapljice. Vseeno pa vsega tega ne razumem. Svesvetički je, vrag mu brke obrij, res kradel in ropal kakor kak razbojnik, toda vedno je delal za Batora in proti Heningovki, ki ga je imela rada kakor vrag srečo! In sedaj ga prav Bator preganja. To so čudni računi, preveč zmešani za naše kmečke glave!«

»Bodi kakorkoli«, je pripomnil Ilija, »to vem, da pod vašo gosposko kmetje ne bomo imeli ravno nebes, dobro pa je vendar, da je starega oskrbnika odnesla povodenj, ker je bil strašen razbojnik, ki nam je ropal naše revno premoženje, kakor se mu je zdelo, prav tako njegova pomagala Janko in Nikola.«

»Ah, res«, je zaklical Andrej, »skoro bi bil pozabil povedati, tudi ta dva sta morala oboleti in iti s prejšnjim oskrbnikom v Zagreb.«

(Dalej)

NAŠI NA TUJEM

GLADBECK (Nemčija). Jugoslovansko narodno društvo Domovinski zvon je poklicalo svoje člane na 30. oktobra k generalnemu zborovanju, ki se je vršilo v Hasebruckovi gostilni v Gladbecku-Steinstr. G. predsednik Kambič je otvoril ob 17. in pol zborovanje ter pozdravil vse navzočne brate in sestre, pozdravil posebej zastopstvo bratskega nacionalnega društva, g. Koširja in druge in želel vsem dobrodoščilo. Zatem so sledila poročila društvenih funkcionarjev. G. Kambič je orisal delo in uspehe društva v preteklem letu ter se zavzemal za složno delovanje z drugimi bratskimi društvi v Gladbecku. Pri volitvah novega odbora je bil za predsednika izvoljen g. Jazbec, ki se je zahvalil za izkazano zaupanje ter pozval odbornike in člane k skupnemu delu za širjenje jugoslovanske narodne misli, dalje opozoril članstvo na dolžnost, da pošilja svoje otroke v slovensko šolo, ki zelo dobro napreduje. Dalje je pozval člane in ostale pripadnike naše kolonije, da se udeležijo s 3. novembrom posebnega tečaja za odrasle, kjer se bo poučevala slovenščina. Spominjali smo se tudi smrti Nj. Vel. kralja Aleksandra I., ki je bil pred dvema leti na tako podel način umorjen. Zborovanje smo zaključili s klici: Živel naš kralj Peter II. in kraljevski dom.

Gerthe pri Bochumu (Nemčija). 18. oktobra je tukajšnje jugoslov. nacionalno društvo v Gerthah pri Bochumu priredilo vinsko trgatavo v dvorani Cöppencastrop. Trgatav je bila dobro obiskana. S svojim obiskom nas je razveselil gosp. gen. konzul. gosp. izseljeniški komisar in naš zvezni predsednik g. Bolha. Na tem mestu izrekamo vsem naščedejšo zahvalo in upamo, da nas tudi pri bodočih prireditvah obiščejo. Zahvaljujemo se pa tudi našim sosednjim društvom, ki so nas podpirala, da je prireditav dobro uspela in se priporočamo, da nas tudi nadalje podpirajo. Z narodnim pozdravom: Čuvajmo Jugoslavijo!

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

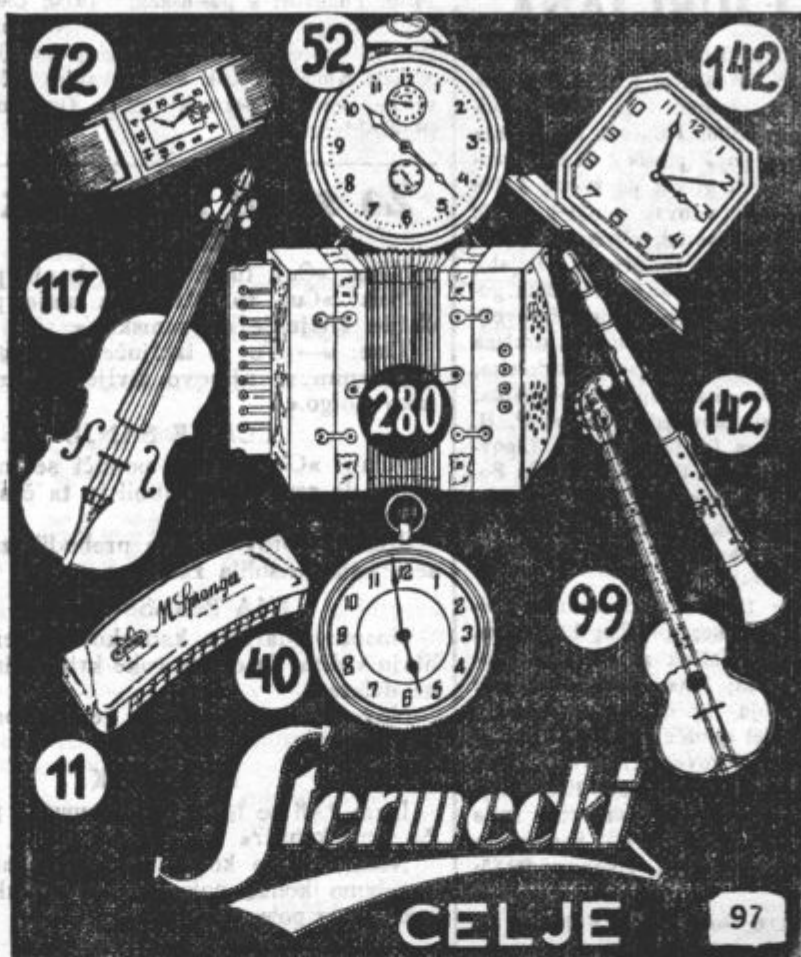
odpromiti denar v Jugoslavijo najhitreje in po
najboljšem denarnem kurzu. Vsi vse bančne po-
ste najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji,
Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na
naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxel-
les; Francija: št. 1117-94. Paris. Holandija: št. 1458-66. Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967. Lu-
xembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno
naše čekovne nakaznice. 56

ŽENSKI VESTNIK

Za kuhinjo

Tortice s sadjem. Na deski umesi v testo 14 dek moke, 10 dek sirovega masla, 5 dek sladkorja v prahu, en rumenjaki in malo limonovega soka. Testo dobro umesi in za prst debelo razvalja. Z obodcem razreže okrogle tortice, iz ostalega testa pa napravi tanke svalke in jih položi na izrezane tortice ob kraju roba. Pomaži tortice z raztepenim jajcem, položi na pomazano pekačo in speci. Pečene in hladne tortice nadevaj s sadjem. Med tem ko se tortice pečejo, olupiš breskve in jih v malo vode s sladkorjem skuhaj. Kuhane in hladne breskve polovice z vilicami poberi iz soka in ko se ocedi, položi po eno na vsako tortico. Po breskvah pa nadevaj še sladke stolčene smetane, ki jo malo posladkaj z vanilijevim sladkorjem. Za nadev porabiš vsako sadje, ki ga da letni čas.

Čmok z zelenjavo. Tri prgišča zelenjave prav dobo zreži (korenček, grah, fižol, ohrovt, cvetačo itd., vsakega malo). Zelenjavo duši na masti z malo čebule pol ure. Štiri žemlje zreži na drobne kocke in jih prepraži

na malo masti, nato poskropi z mlekom. Pet dek kuhane gnjati ali pa pečeno in hladno teletino ali svinjino drobno seseklaj. Dobro mešaj tri jajca in dve žlici sirovega masla. Ko so jajca in maslo umešana, stresi zraven žemlje, dušeno mlačno zelenjavo, sesekljano gnjat, malo popopraj, osoli, dodaj žlico naribanega bohinjskega sira in žlico moke. Če je testo zelo mehko, dodaj še žlico moke. Vse skupaj dobro zmešaj in napravi velik cmok. Cmok položi v čisti prtič, prtič pa zmoči v mrzli vodi in ga dobro ožmi, zveži in obesi na kuhalnici v slan krop, kjer naj se kuha eno uro. Kuhani cmok stresi v toplo skledo, razreži, posuj z drobtinami in zabeli z razbeljenim sirovim maslom. Daš s solato na mizo.

Praktični nasveti

Zmečkane in potlačene, kožuhe osvežiš takole: segrej pšenične otrobe in z njimi zdrgni kožuh. To delaj v topli kuhinji, da se otrobi tako hitro ne shladijo. Na mizo pogrnj rjuho in delaj na rjuhi. Nato stresi otrobe iz kožuha na rjuho in jih zopet segrej, ter zopet kožuh zdrgni. To ponovi pet do šestkrat. Nato kožuh previdno iztepi in z mehko krtačo skrtlač.

Če imaš v kožuhi kak madež, ga pravtako izčisti z otrobi. Otrobe istotako segrej in nadrgni na madež, samo moraš otrobe vsakokrat menjati, posebno še, če je madež masten. Nato kožuh previdno proti dlakam skrtači.

Belo kožuhovino pa očistiš takole: Zdrgni kožuh z magnezijo in nato pokapaj z bencinom. (Delaj pa previdno in ne pri ognju!) Ko se je bencin izhlapil in posušil, iztepi kožuh, a ga ne krtači. Ali pa: nadrgni kožuh s koruzno moko in nato iztepi. Tudi zmleta kreda, če z njo zdrgneš belo kožuhovino, odstrani vso umazanost, seveda moraš nato kožuh dobro izteptati in iztrkati.

Če tmaš kožuh moker, bodisi od snega ali dežja, ga ne obesj sušit k peči, temveč ga obesj na obešalnik v toplo sobo, da se tako in počasi posuši. Ko je kožuh suh, ga previdno iztepi z lahko palčico in nato z mehko krtačo skrtaiči. Krtači pa najprej tako kakor leže dlake, in potem še proti dlakam, pa se kožuhu ne bo poznalo, da je bil moker.

ZANIMIVOSTI

× **Otrok prinesel materi srečo.** Iz Brazilije se je vračala nedavno z italijanskim parnikom »Augustin« na Madžarsko siromašna vdova po madžarskem rudarju J. Bodnarju, ki je bil postal žrtev težke nesreče v rudniku. Na Madžarsko se je vračala, ker se je bala bede v Braziliji. Na parniku je porodila sinčka in od poroda je imela čudovito srečo. Prva sreča je bila zbirka, ki je vrgla v našem denarju nad 50.000 Din. Potnikom je bila znana bridka usoda siromašne vdove in ko so zvedeli, da je med vožnjo še porodila, so zbrali med seboj 50.000 in jih izročili tedaj že srečni in veseli materi. V Trstu je pa čakal uradnik paroplovne družbe, lastnice parnika »Augustin« ter ji sporočil, da bo njen sinček, čim doraste sprejet v službo parobrodne družbe. To je bila že druga sreča. Nekaj dni po povratku v Kečkemet je dobila Bodnarjeva poziv, naj pride s svojim otrokom v Italijo. Otrok je namreč dobil pri krstu ime italijanskega kralja Emanuela in ker je bil tudi rojen na italijanskem parniku, so se v Italiji odločili, da bo vzgojen na italijanske državne stroške. To pomeni višek sreče uboge rudarjeve vdove, ki ji ne bo treba več skrbeti, kako bo preživljala svojega otroka.

× **Drage citrone.** Na Danskem je ta čas bar je nemogoče dobiti kakšno citrono. Španska, ki je uvažala ta sadež na Dansko, ima danes druge skrbi, nego da bi pošiljala dogovorjene množine citron, z Italijo se vrše pogajanja, maloštevilne citrone, ki so na Danskem, pa trgovci skrivajo, da bi ostale cene primerno visoke. Pravo podobo tega stanja nam kaže oglas, ki je izšel v nekem kodanškem listu. »Kupim citrone«, pravi ta oglas. »Zdravnik mi je za vsak dan predpisal po eno citróno. Prosim dobrotne ljudi, naj mi sporoče, kje bi jih lahko dobil. Pripravljen sem plačevati po 1 krono (10 Din) za kos.«

DOBRO GA POZNA

Slikar: »Kako vam je všeč moja slika? To je znameniti bankir Žakelj!«

Opazovalec: »Prav nič mu ni podoben! Saj nikoli ne drži rok v svojem žepu!«

RADIO LJUBLJANA

Nedelja, 8. nov.: 8.00: Telovadba; 8.15: Prenos cerkvene glasbe iz franč. cerkve; 8.45: Verski govor; 9.00: Čas, poročila, spored; 9.15: Vesele solistične točke (plošče); 10.00: Koncert Radijskega orkestra; 11.20: Otroci pojo (plošče); 11.30: Otroška ura: Jurček in Jerica gresta po svetu; 12.00: Pesmi iz operete »Vesela vdova« (plošče); 12.15: Kmetčki trio; 13.00: Čas, spored, obvestila; 13.15: Kar imamo, to vam damo (plošče po željah); 16.00: Kmetijska ura: Prezimovanje cvetličnih gomoljev (g. Jože Kregar); 16.20: Nastop trboveljskih slavčkov; 17.20: Kmet. ura: Kmetčka družina (A. Krošelj); 17.40: Koncert radijskega orkestra; 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: Nac. ura; 19.50: Slovenska ura: a) P. H. Sattner: Soči — uvertura (g. prof. Marjan Lipovšek) in dva solospesa (Tone Petrovčič) b) Po Soški dolini (g. prof. Adolf Ivančič); 20.30: Zmeđa v studiu — Zmešana zvočna igra iz USA; 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; 22.15: Operetna glasba (Radijski orkester).

Ponedeljek, 9. nov.: 12.00: Pesmi severnih Slovanov (plošče); 12.45: Vreme, poročila; 13.00: Čas, spored, obvestila; 13.15: Valček za valčkom (plošče); 14.00: Vreme, borza; 18.00: Zdravniška ura: O vremenu in podnebu (g. dr. Anton Breclj); 18.20: Iz Dvorakovih del (plošče); 18.40: K. J. Erben — ob 125letnici njegovega rojstva; 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: Nac. ura; 19.50: Zanimivosti; 20.00: Koncertne suite (Radijski orkester); 21.15: Koncert komornega tria; 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; 22.15: Radijski jazz.

Torek, 10. nov.: 11.00: Šolska ura: V Haagu — v palači miru; 12.00: Pesmi južnih Slovanov (plošče); 12.45: Vreme, poročila; 13.00: Čas, spored, obvestila; 13.15: Znani pevec (plošče); 14.00: Vreme, borza; 18.00: Pester spored (Radijski orkester); 18.40: O islamu; 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: Nac. ura; 19.50: Zabavni zvočni tednik; 20.00: Orgelski koncert (plošče); 20.15: Prva legija, Drama; 21.45: Plošče; 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; 22.15: Zvoki za oddih (Radijski orkester).

Sreda, 11. nov.: 12.00: Operni odlomki (plošče); 12.45: Vreme, poročila; 13.00: Čas, spored, obvestila; 13.15: Vse mogoče, kar kdo hoče (plošče po željah); 14.00: Vreme, borza; 18.00: Matji premišlje o vojni (ga. Angela Vode); 18.20: Atek je padel... (pesmi in recitacije); 18.40: O nujnem dednem deležu (g. Valentin Bidovec, starešina sodišča); 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: Nac. ura; 19.50: Šahovski kotiček (g. dr. Anton Bajec); 20.00: Koncert godalnega orkestra Orkestralnega društva Glasbene Matice; 21.00: Haydn: Kvartet (plošče); 21.20: Koroške pesmi (zbor koroških Slovencev); 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; 22.15: Za kratek čas (plošče).

Četrtek, 12. nov.: 12.00: Vsakemu nekaj (plošče); 12.45: Vreme, poročila; 13.00: Čas, spored, obvestila; 13.15: Plesi narodov (plošče); 14.00: Vreme, borza; 18.00: Pestri zvoki (Radijski orkester); 18.40: Slovenščina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič); 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: Nac. ura; 19.50: 10 minut zabave: Nova budilka (prizor); 20.00: Narodne z vseh strani; 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; 22.15: Za zabavo! (Cimermanov trio).

Petek, 13. nov.: 11.00: Šolska ura: Postanek in uporaba lesa; 12.00: Odmevi iz naših krajev (plošče); 12.45: Vreme, poročila; 13.00: Čas, spored, obvestila; 13.15: Koncert Radijskega orkestra; 14.00: Vreme, borza; 18.00: kateri zakoni se tičejo posebno žene (ga. dr. Donata Capuder); 18.20: Klavirske točke (plošče); 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben); 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: Nac. ura; 19.50: Zanimivosti; 20.00: Prenos iz Berlina: Koncert londonske filharmonije; 21.00: Zbor praških učiteljev (plošče); 21.20: Citraški koncert, g. Mezolitza Emil; 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 14. nov.: Plošča za ploščo, pisana zmes; 12.45: Vreme, poročila; 13.00: Čas, spored, obvestila; 13.15: Plošča za ploščo, pisana zmes; 14.00: Vreme; 18.00: Za delopust! (Radijski orkester);

18.40: Pogovori s poslušalci; 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila; 19.30: Nac. ura; 19.50: Pregled sporeda; 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar); 20.20: Martinovanje; 22.00: Čas, vreme, poročila, spored; 22.15: Operetna glasba (Radijski orkester).

Za smeh in kratek čas

LE ZDI SE JIM

Miha: »Čuj, tu čitam, da imajo poročeni Mila: »Čuj, tu čitam, da imajo poročeni daljše življenje od samskih.«

Tine: »— To je izključeno, draga moja. Poročenim se njihovo življenje samo zdi tako dolgo.«

ČUDNE SANJE

Milan: »Gospodična ponoči se mi je sanjalo, da sem vas poljubil in ta čas sem se prebudil.«

Roža: »Gotovo ste se prebudili zato, ker sem vam prisolila zaušnico.«

IMA PAČ SMOLO

Gospa: »Marička, kadarkoli pridem v kuhinjo vidim, da držite roke križem in da nič ne delate.«

Nova kuharica: »To je res, gospa, imate pač smolo.«

PRIHRANEK

Liza: »Ali se ti ne zdi, da mnogo prihraniš. Če sama kuhaš?«

Neža: »In še koliko! Odkar kuham sama, porabimo komaj polovico toliko kakor prej, tako malo poje moj mož.«

DOBRO JE UKRENIL

Žena: »Lepo te prosim, Pavel, ali ne veš, da ti je zdravnik prepovedal piti pivo pri jedi? In zdaj ti stoji vrček pri pečenki!«

Mož: »Saj res! — Natakaj, odnesite pečenko!«

PREVNET GASILEC

Poveljnik gasilcev (sprašuje gasilca-novince): Recimo, da sem jaz z vsemi pripravami pri požaru. Ti si pa sam na straži. Nankrat ti telefonirajo, da je v oddaljenosti dveh kilometrov nastal nov požar. Kaj boš ti v tem slučaju napravil?

Gasilec: Gledal bom, da napravim vse, da bo gorelo vse dotlej, dokler se vi ne vrnete.

SLABA ZABAVA

Tone: »Slišal sem, da ste bili včeraj na neki zaroki. Kako ste se pa zabavali?«

Jože: »Zelo slabo, bil sem namreč — ženin.«

ŠOLSKA

K telefonu pokličejo profesorja: »Halo! Gospod profesor pri telefonu? Oprostite, moj sin danes ne more priti v šolo, ker je močno prehlajen.« pravi drhteč glas.

Profesor: »Kdo pa govori?«

Drhteč glas: »Moj očka, gospod profesor.«

ZA SPOMIN

A: »Kakšne lase pa imaš tu?«

B: »To je spomin na mojo pokojno ženo.«

A: »Ona je bila vendar svetlolaska, a ti imaš črne lase v papirju.«

B: »Saj prav zato! To so namreč moji lasje.«

MALI OGLASI

Šivalni stroj

znamke Singer malo rabljen se poceni prodaja. Nova trgovina Tyrševa 36.

»DOBERDOB«

Neumrljiva knjiga slovenskih fantov grob, opis resničnih doživljanj iz svetovne vojne

vez. 38.— névez. 27.— Din.

Knjigarna Domovina, Celje.

Podjetna mlajša zakonca z veseljem do kmetovanja, želita prevzeti posestvo z prevžitkarjem. Ponudbe pod »Dobri ljudje« na upravo »Domovine« Maribor.

KROMATIČNO HARMONIKO

dobro ohranjeno prodam. Informacije za interese daje Jožef Milošič, Trbovlje, Lokke 336.

ZAHVALA

Podpisani se najtopleje zahvaljujem tem potom Vseobči gospodarski zadrugi z o. j. v Zagrebu za izredno hitro izplačilo cele pripadejoče posmrtni podpore. Vsa tega to ustanovo iz lastnega prepričanja vsakomur priporočam. — Zidarič Ivan, Ormož, št. 145.

HUBERTUS

nepremočljiv, temnosiv in v različnih barvah po Din 250.— ter vsa druga oblačila po neverjetno nizkih cenah pri **PRESKER-JU, Ljubljana** Sv. Petra c. 14.

„KALEFLUID“ ojačuje izločevalno delovanje vseh žlez. Krepi živčni sistem in jači organizem. Uporablja se pri preutrujenosti, pri popolni nevrasteniji. Breplačno detajlna literatura, zahtevajte: Beograd, Masarykova 9, Miloš Marković.

»KALEFLUID« se dobiva v lekarnah in drogerijah. Reg. S. br. 5300-33

NOVOST! Samo Din 98.—

št. 63.719. Cenena, a dobra Shooock-Prof zapestna ura, točno regulirana, lep kromiran okrov zapestnica iz usnja — številčnica in kazalo osvetljena. (Radium)

Din 98.—

Zahtevajte veliki cenik, ki ga dobite zastonj in poštne prosto. Velike izbira ur, zlatine in srebrnine.

Lastna protokolirana tovarna ur v svici

H. SUTTNER, LJUBLJANA 6.

Okoli 4000 vlagatelj

Je do 15. okt. 1936. na novo vložilo nad Din 45.000.000.—

Nove vloge izplačuje

Mestna hranilnica ljubljanska
tako brez vsake omejitve.

Za vse vloge jamči

Mestna občina ljubljanska